

6/2014

november - december

saleziani.sk

don bosco dnes

dvestoročnica

**Ako don Bosco,
s mladými a pre mladých**

aktualita

**Sto rokov od narodenia
dona Dermeka**

rok sedembolestnej

**Bol to veľmi požehnaný
aj náročný rok**

Don Bosco dnes

Časopis pre saleziánsku rodinu,
priateľov a dobrodincov dona Bosca

6/2014

Ročník 45.

Dátum vydania: november 2014

Časopis vychádza 6x do roka,
rozširuje sa bezplatne.

Vydavateľ

**Saleziáni don Bosca –
Slovenská provincia**
IČO 00 586 421
vo vydavateľstve Don Bosco

Šéfredaktor

Rastislav Hamráček SDB

Redakčná rada

Viera Antalíková FMA
Barbora Okruhľanská ASC
Martina Homoláková
Zlatko Kubanovič SDB
Zástupkyňa VDB
Michaela Köglerová

Úprava textov

Gabriela Miškovičová

Fotoediting

Terézia Liptáková

Jazykové úpravy

Adriana Reguliová

Grafická úprava a zalomenie,
DTP spracovanie Juraj Martiška

Distribúcia

Ladislav Katona

Tlač

Alfa print s. r. o.

Registrácia MK SR č. EV3448/09
ISSN 1338-4201

Vaše milodary

Finančnú podporu pre prácu
saleziánov môžete poslať:
– zo Slovenska
účet: 29330062/0200, VS: 430

– zo zahraničia

Bank Name:
Všeobecná úverová banka (VÚB)
Account Name:
Saleziáni don Bosca – Slovenská
provincia, Miletičova 7, Bratislava
Swift code: SUBASKBX
IBAN:
SK360200000000029330062
Poznámka pre príjemcu: 430

Adresa redakcie

Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava
tel.: 02/55 57 22 26
E-mail: dbd@donbosco.sk

Foto obálka: © archív saleziáni
Miletičova

www.saleziani.sk

Saleziáni dona Bosca
90 rokov na Slovensku
1924 - 2014

Pohľad na saleziánsky svet – saleziánsky pohľad na svet

hlavný predstavený

**4 Aby boli chlapci a dievčatá šťastní
tu i vo večnosti**

správy

6 Mladí, Zahraničie, Saleziánky,...

spomienka

9 Dominik – pripravený pre nebo

dvestoročnica

10 Ako don Bosco – s mladými a pre mladých

11 Bola to charizma, obeta, vanutie Ducha...

12 Spraviť dvesto vecí pre dona Bosca?

14 Na návšteve doma u dona Bosca

aktualita

**15 Mladí na Ukrajine sú veľmi otvorení
a veľmi úctiví**

fotoreportáž

16 Deň vďačnosti saleziánskej rodiny

v rytme dona bosca

18 Chcem vidieť Boha

aktualita

19 Sto rokov od narodenia dona Dermeka

saleziánky

**20 Dala do hry svoje istoty –
Anna Mališová FMA**

výchova

22 Stretnutia pri nedeľnom stole

saleziánske misie

**24 Cholera či ebola –
don Bosco a jeho synovia sú pripravení**

história

26 Odvážny salezián don František Sersen

90 rokov

**28 Po štyridsiatich rokoch sme
nezačínali od nuly**

rok sedembolestnej

30 Bol to veľmi požehnaný aj náročný rok

večerné slovko

**31 Slová pre život od Svätého Otca Františka
Poznajme dona Bosca cez večerné slovko**

8

19

24

31

Základnú inšpiráciu máme z diamantov na hrudi

Drahí členovia saleziánskej rodiny, milí dobrodinci saleziánskeho diela a priatelia dona Bosca!

Základný postoj viery, ktorý nachádzame u dona Bosca, je odovzdanosť do Božej prozreteľnosti. V Božích rukách je všetko a nič z nich neunikne. K tomuto postojú don Bosco postupne dozrieva a odovzdáva nám ho ako základný prvok saleziánskej identity. Toto je hlavná myšlienka, ktorú nám chce pomôcť pochopiť cez rozprávanie pod názvom Pamäti oratória: „Boh sám viedol každú vec a v každom okamihu.“ Od tohto sa odvíja naša činnosť aj spôsob tejto činnosti. Je to „milosrdný Boh“, kto koná a hovorí v dejinách, a my sa tomuto milosrdnému Bohu len dávame do služby úplnou odovzdanosťou a poslušnosťou.

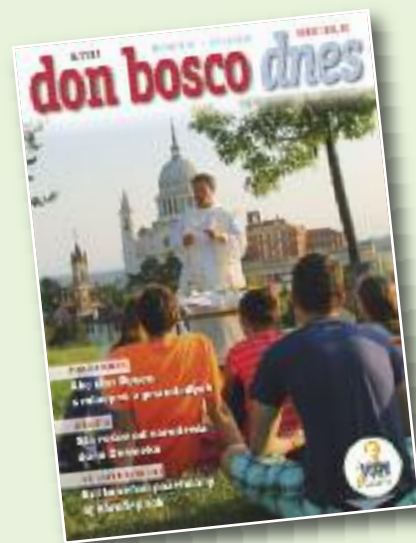

Nemá to byť tak, že my si niečo vymyslíme a potom prosíme Boha o jeho sponzorskú podporu. Boh je Pánom dejín a nás pozýva k spolupráci. Iba Boh a nik iný vládne dejinám človeka.

Tento postoj je hlboko biblický a nachádzame ho na mnohých miestach Písma. V Žalmoch sa často objavuje krásny výraz modlitby: „Pán kraľuje.“ Vyjadruje to niečo obdobné, aj keď je situácia ťažká alebo ľahká, keď je život pekný alebo pokazený, keď je človek pred Bohom spravodlivý alebo hriešny, keď prežíva nadšenie alebo skúšku... predsa Pán to má v rukách a on kraľuje!

Don Bosco rád študoval dejiny a písal dejiny. Vnímal ich však vždy ako dejiny spásy, dejiny, v ktorých sa dá nájsť pôsobenie živého Boha. Aj my sme pozvaní učiť sa vidieť Božie pôsobenie v konkrétnych udalostiach, veriť aj v situáciách, v ktorých sa nám zdá, že ničomu nerozumieme, nič nechápeme, lebo ešte neprišiel náš čas. Pán nás vedie a raz nám aj ukáže zmysel našej cesty. Panna Mária sľúbila malému Jankovi Boscovi, že raz všetko pochopí. Na konci svojho života pri bočnom oltári v Bazilike Sacro Cuore so slzami v očiach „všetko pochopil“... pochopil, že „všetko je milosť“.

Jozef Izold, provinciál

Každý druhý mesiac

**DON BOSCO
U TEBA DOMA**

Časopis *Don Bosco dnes* zasielame bezplatne na požiadanie.

Už od roku 1877 je to dar dona Bosca všetkým priateľom a dobrodincom saleziánskeho diela.

Ďakujeme za každý dar, ktorý nám pomáha rozvíjať dielo záchranu a výchovy mladých doma i v misiách.

Ponúkajte časopis svojim blízkym. Rozšírite rodinu dona Bosca.

Za všetkých dobrodincom slúžime každú sobotu svätú omšu a pamätáme na nich v modlitbách.

Kontakt:

Don Bosco dnes
Miletičova 7
821 08 Bratislava
Tel.: 02/55 57 22 26
E-mail: dbd@donbosco.sk

don bosco dnes

... s mladými a pre mladých...

Aby boli chlapci a dievčatá šťastní tu i vo večnosti

Autor: Ángel Fernández Artime SDB | Preklad: Rastislav Hamráček SDB

Pred 199 rokmi, v deň ako dnes, prišlo na týchto vrškoch na svet dieťa – Ján Melchior Bosco, syn jednoduchých roľníkov.

Dnes, keď začíname dvestoročnicu tejto dejinnej udalosti, vzdávame vďaka Bohu za jeho úžasný zárok do dejín, a ešte konkrétnejšie do tohto príbehu, ktorý sa začal na vrškoch Becchi.

V prvom článku Stanov Saleziánskej kongregácie sa hovorí: „S pocitom pokornej vďačnosti veríme, že Spoločnosť svätého Františka Saleského sa zrodila

nielen z ľudského projektu, ale z Božej iniciatívy. Duch Svätý (...) s materským pričinením Panny Márie vzbudil svätého Jána Bosca. Stvárnil v ňom srdce otca a učiteľa, schopné úplne sa darovať. (...) Cirkev v tom uznala Božie pôsobenie najmä tým, že schválila Stanovy a Zakladateľa vyhlásila za svätého.“

Saleziánska charizma je dar, ktorý Boh dal prostredníctvom dona Bosca Cirkvi a svetu.

Formovala sa v čase, na kolenách mamy Margity až po priateľstvá s dobrými učiteľmi života a najmä v každodennosti s mladými.

Dnes sme tu ako rodina dona Bosca, saleziánska rodina. Spreádzajú nás mnohí civilní a cirkevní predstavitelia, priatelia dona Bosca a mladí. Na tých istých vrškoch, ktoré boli svedkami jeho narodenia, otvárame oslavy tejto dvestoročnice narodenia nášho „otca a učiteľa“. Cieľom osláv – po troch rokoch prí-

pravy a roku osláv – je 16. august 2015. Oslávime dvesto rokov jeho prítomnosti v Cirkvi a v celom svete pre dobro mladých.

Dvestoročnica narodenia svätého Jána Bosca je jubilejným rokom, „rokom milosti“, ktorý chceme prežiť ako saleziánska rodina so zmyslom pre vďačnosť Pánovi, s pokorou, ale aj s veľkou radosťou, vo vedomí, že to bol Pán, kto nás požehnal týmto krásnym duchovným apoštolským hnutím, ktoré založil don Bosco pod vedením Márie Pomocnice. Dnes toto hnutie voláme saleziánska rodina.

Toto je jubilejný rok pre viac než tridsať skupín tvoriacich túto našu veľkú rodinu a pre mnohých ďalších, ktorých inšpiroval don Bosco, jeho charizma, jeho poslanie a spiritualita. Oni dúfajú, že sa čoskoro stanú súčasťou tejto rodiny.

Je to jubilejný rok aj pre celé saleziánske hnutie mládeže, ktoré rôznymi spôsobmi poukazuje na dona Bosca – svojimi aktivitami, ponukami. Na vlastnej ceste spoločne zdieľa spiritualitu a námahy pre dobro mladých, osobitným spôsobom pre tých nešťastnejších. Táto dvestoročnica chce byť pre nás všetkých, a osobitne pre saleziánsky svet, nie iba momentom osláv bez transcendentných odkazov, ale vzácnu príležitosťou. Je ponukou, aby sme sa pozerali na minulosť s vďačnosťou, na prítomnosť s nádejou a aby sme snívali o budúcnosti evanjelizačného a výchovného poslania našej saleziánskej rodiny pevne a s evanjeliovou novosťou, s odvahou a prorockým pohľadom, vedení Duchom, ktorý bude pri hľadaní Boha vždy s nami.

Ángel Fernández Artime
hlavný predstavený saleziánov
a X. nástupca dona Bosca

... s mladými a pre mladých...

Veríme, že táto dvestoročnica bude príležitosťou na duchovnú a pastoračnú obnovu v našej saleziánskej rodine, príležitosťou skutočne oživiť charizmu a ukázať, ako veľmi je don Bosco aktuálny, aký pre mladých aj vždy bol. Veríme, že to bude príležitosť na prežívanie zvereného poslania s obnoveným presvedčením a silou, vždy pre dobro detí a mladých po celom svete, najmä tých, ktorí nás najviac potrebujú, chudobní a zraniteľní.

Dvestoročnica bude aj časom, keď budeme ako saleziánska rodina pokračovať podľa vzoru dona Bosca na našej ceste na hmotné a ľudské periférie spoločnosti a mladých. Ako to bolo u dona Bosca, rok dvestoročnice, ktorý slávime, a následne cesta, ktorou máme kráčať, musí byť pre nás všetkých, pre saleziánsku rodinu, časom, v ktorom pokorne prispejeme tým, čo je súčasťou našej charismatickej identity: naším úsilím vnímať a čítať spoločenskú realitu, najmä tú mládežnícku, ktorá sa nás dotýka; naším úsilím mať jasný úmysel pracovať v prospech mladých na okraji alebo

... silno cítime oprávnenú požiadavku, úlohu napodobňovať toho, ktorý z týchto vrškov došiel až na periférie Valdocca...

tých, ktorým hrozí riziko, že sa tam ocitnú; našou vierou a plnou dôverou v nich, v každého chlapca a dievča, v ich možnosti a schopnosti; našou istotou o dobrote ich srdc, nech je ich príbeh akýkoľvek; tým, že im pomôžeme poznať ich možnosti, ako byť realizátormi a protagonistami svojich snov, že budeme pri nich stáť – ak nám to dovoľia –, aby sme v nich mohli naplno rozvíjať talenty a ich ľudské aj kresťanské povolanie.

Napokon, táto dvestoročnica musí byť aj spomienkou na mnohé ženy a mužov, ktorí sa na tomto projekte, ktorý začal Boh v donovi Boscovi, zúčastnili s veľkým zánietením a hrdinským spôsobom, dokonca aj položili život za tieto ideály, niekedy v náročných a extrémnych podmienkach typických pre niektoré krajiny. Sú preto triumfom, vzácnym pokladom, o ktorého skutočnej hodnote vie iba Boh.

V tomto presvedčení, ktoré máme, sa cítime viac pohnutí nielen nasledovať

dona Bosca, nie iba chápať aktuálnosť tejto gigantickej osobnosti, no predovšetkým si jasne uvedomujeme oprávnenú požiadavku, úlohu napodobňovať toho, ktorý z týchto vrškov došiel až na periférie Valdocca či na roľnícke periférie Mornese, aby v sebe a v ďalších ľuďoch roznietil túžbu hľadať dobro mladých, aby každý z týchto chlapcov a dievčat mohol byť šťastný tu i vo večnosti.

Z tohto vršku v Becchi vyhlasujeme rok osláv dvojtého výročia narodenia dona Bosca za otvorený.

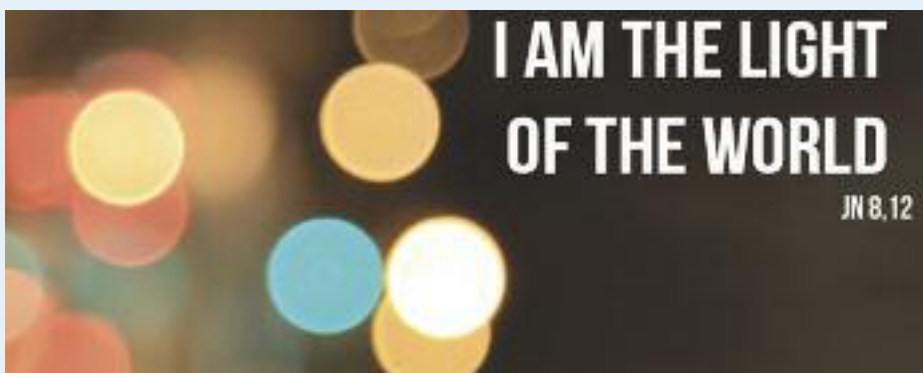
Nech nás don Bosco z neba požehná a dá nám milosť, aby naše úsilie pre mládež malo konkrétnu podobu, a nech dá, aby sa tento náš sen stal realitou.

Všetkým prajem požehnanú dvestoročnicu! ■

MLADÍ**Nová ponuka projektu GPS**

Aj tento rok ponúkajú sestry saleziánky kurz o rozlišovaní povolania pre dievčatá vo veku 17 až 23 rokov. Tentoraz sa rozšírila ponuka kurzov a realizačný tím má okrem sestier aj nových členov: manželov, snúbencov či mladé animátorky. Organizátori opäť pripravili pre mladé dievčatá štyri na seba nadväzujúce kurzy v dvoch školských rokoch,

pričom účastníčky sa môžu pridať v ktorejkoľvek fáze, môžu prísť jednorázovo alebo aj viackrát. Cieľom kurzov GPS (Giovani Per Strada – Mladí na ceste) je spoločne vytvoriť priestor pre načúvanie svojmu srdcu a tak napomôcť dievčatám na ceste rozlišovania a sprevádzania akéhokoľvek povolania. Prihlásiť sa je potrebné do 7. 11. 2014. Viac informácií nájdete na www.salezianky.sk. *in*

ZAHRANIČIE**Stretnutie v Sýrii na počesť dona Bosca**

Nádej je silnejšia ako strach – toto motto potvrdili mladí kresťania zo sýrskej provincie Aleppo, ktorých od osláv dvojstého výročia narodenia dona Bosca neodradila vojna ani obliehanie mesta. Témou dvojdňového stretnutia, na ktorom sa zúčastnilo okolo 900 mladých, bolo heslo „Buďte mojimi svedkami“. Na začiatku otec Gimi Kourji vysvetlil, že na to, aby sme boli svedkami, potrebujeme byť učeníkmi, ktorí sú ochotní čeliť ťažkostiam v podobe vojny a strachu. Na druhý deň sa spoločne zamýšľali nad témou „Don Bosco – učeník Krista“, kde im otec Simon Zakerian predstavil príklady, ako môžeme rozvíjať osobný vzťah s Ježišom, a tak evanjelizovať. Účastníkov okrem prednášok, svätej omše a adorácie čakali aj umelecké prvky, vystúpenie klaunov či darčeky – film a kniha o donovi Boscovi. Na konci mladí vyjadrili svoju vďačnosť organizátorom: „Ďakujeme za vašu prítomnosť, za vašu ťažkú prácu a úsilie; dali ste nám nový život a počas týchto dvoch dní ste nám pomohli zabudnúť na ovzdušie vojny a smrti.“ *in*

ŠPORT**V Rožňave sa pretekalo na bicykloch**

V poslednú septembrovú sobotu mladí animátori a dobrovoľníci rožňavskej Domky zorganizovali cyklistické preteky pre chlapcov od deviatich rokov. Podujatie, na ktoré sa prišlo pozrieť viac než sto ľudí, sa začalo prezentáciou dvadsaťjeden pretekárov. „Trať bola oproti minulému roku ťažšia, lebo tam bolo blato, veľa blata,“ povedal účastník Marek Madáč. Pre dievčatá a nesúťažiacich bolo pripravených šesť stanovíšť, na ktorých si otestovali nielen svoju rýchlosť, ale aj zručnosť. „Úlohy boli dobré. Najviac sa nám páčilo zatĺkanie klincov do dreva a vytlačanie z kruhu,“ povedali súrodenci Kamil a Dorka Brnčíkovci. Po ukončení a vyhodnotení pretekov ešte nasledovala tombola, v ktorej všetci mohli vyhrať hodnotné ceny. „Tento ročník Cyklocrossu sa vydaril. Som rada, že sme mali toľkých ochotných ľudí, ktorí sa podieľali na organizácii a príprave pretekov,“ povedala za organizačný tím podpredsedníčka Karolína Bodnárová. *mm*

ZAHRANIČIE

Hlavný predstavený predstavil

Plán animácie a riadenia

Plán animácie je dokument, ktorý navrhuje hlavný predstavený a rada pre smerovanie práce celej kongregácie. Ide o program, z ktorého budú nasledujúce roky čerpať inšpiráciu jednotlivé provincie a snažiť sa ho s prihliadnutím na vlastnú situáciu a kontext zaviesť do praxe. Je to už štvrtýkrát, čo tento plán pripravili. „Je vždy nový: kontexty a výzvy sú nové, preto aj odpovede musia byť nové,“ povedal don Ángel Fernández Artime, hlavný predstavený. Počas prezentácie plánu celej kongregácie ešte uviedol: „Moja nádej pre vás všetkých je, že budete rásť v zdieľaní, v zblížovaní sa a v spoločenstve pri svojom plánovaní, s animačnou prítomnosťou Ducha Svätého a oporou v Panne Márii Pomocnici kresťanov. Takýmto spôsobom môžeme kráčať spolu počas dvojtého výročia od narodenia dona Bosca.“ *mm*

SALEZIÁNKY

Šestnásť nových misionárov, jedna je zo Slovenska

V poslednú septembrovú nedeľu prijali misionársky mandát v Bazilike Márie Pomocnice v Turíne misionárky FMA, misionári SDB a niekoľkí laici. Počas svätej omše im hlavný predstavený saleziánov don Ángel Artime podľa vzoru dona Bosca odovzdal misijné kríže. V sobotný večer im povedala večerné slovko sestra Alaide Derettiová, radkyňa pre mi-

sie: „Dnes ste z tohto miesta a zajtra z Valdocca pozvaní darovať život snu dona Bosca, ktorý je vlastne snom Božím. Kráčať, stretať, hľadať vzdialených... Byť misionármi mladých, hovoriť vlastným životom, ohlasovať evanjelium svetu, budovať dialóg a vzťahy. Nie je dôležitý váš vek, ale vaše srdce. Choďte!“ Sestry prišli na misionársku prípravu do Castel Gandolfa už začiatkom júla. Učia sa taliansky jazyk a začali formačný kurz vedený sestrou Derettiovou. Taktiež navštívili Mornese na severe Talianska, kde sa toto dielo inštitútu začalo. Misionárske určenie sa dozvedia už tradične na Vianoce. *mm*

SPOLUPRACOVNÍCI

V Krakove bol regionálny kongres saleziánov spolupracovníkov

V dňoch 19. – 21. septembra 2014 sa v Krakove uskutočnil regionálny kongres ASC, na ktorom sa zúčastnili aj slovenskí členovia provinciálnej rady ASC. Prítomná bola tiež svetová koordinátorka Noemi Bertolová, svetový delegát don Castiho SDB a svetová delegátka pre saleziánov spolupracovníkov z Nikaraguy Leslye Sandigová FMA. Stretnutie sa začalo spoločnými chválami, nasledovali príhovory a predstavenie jednotlivých účastníkov. Na druhý deň sa konala samotná pracovná časť kongresu. Ako prvá vystúpila svetová radkyňa za náš región Helena Jankowska, ktorá podala správu o činnosti regionálnej rady za posledné volebné obdobie. Po predstavení jednotlivých provincií formou prezentácií došlo k najdôležitejšiemu bodu kongresu, a to k predstaveniu a voľbe kandidáta do svetovej rady. Stopercentnú podporu všetkých voličov získal slovenský kandidát Stanislav Veselský mladší, ktorý službu prijal. *jm*

SLOVENSKO

Saleziánska rodina má troch novokňazov

V sobotu 20. septembra dostali Saleziáni dona Bosca dar v podobe troch novokňazov. Martina Joska, Jána Naňa a Petra Štellmacha vysvätil J. E. Mons. Marián Chovanec, banskobystrický diecézny biskup. Otec biskup počas kázne rozpovedal sen dona Bosca z deviatich rokov, vyzdvihol, že traja novokňazi rovnako ako svätý zakladateľ saleziánov odpovedali na svoje povolanie, a povzbudil aj mladých, aby sa nebáli vykročiť na cestu kňazského alebo zasväteného života. Na vysviacke v saleziánskom stredisku na sídlisku Sásová v Banskej Bystrici sa zúčastnili mnohí spolubratia, mladí a zástup-

covia rôznych saleziánskych zložiek z celého Slovenska. „Myslím si, že je to dar pre provinciu, ale hlavne pre mladých, ktorým už budú môcť slúžiť ako kňazi – vysluhovať sviatosť zmierenia, slúžiť sväte omše,“ povedal provinciál saleziánov don Jozef Ižold. Martin Josko bude pokračovať v apoštoláte v Bratislave na Mamateyovej, Ján Naňo ostáva v Šaštíne a Petra Štellmacha čaká ešte jeden rok štúdií morálnej teológie v Turíne v Taliansku. *jm*

MISIE

Na Liptove sa stretli misijní dobrovoľníci

Mladí od východu Slovenska až po jeho západ nultým stretnutím dobrovoľníkov v Liptovskej Štiavnici začali jedenásty rok pôsobenia VIDES-u na Slovensku. Víkend na Liptove bol plný vďačnosti za prežitý rok a letné misie. Videsáci sa s prítomnými podelili o svoje skúsenosti, zážitky, straty a obohatenia počas leta na Ukrajine, v Rumunsku, v Albánsku a na Slovensku v Boľkovciach – Osade, v Kokave nad Rimavicou a na Luníku IX. Noví členovia spoznali štýl práce VIDES-u a množstvo mladých s otvoreným srdcom. „Pri príchode som mala obavy, no bola tu úžasná atmosféra, všetci boli veľmi priateľskí,“ delí sa s dojмами začínajúca dobrovoľníčka

Timea. Počas animovanej púte do Vlkoľínca mali mladí priestor aj na budovanie svojich vzťahov. „Príroda bola pre mňa balzam na dušu, aj keď pre niektorých to bolo spoznávanie svojich hraníc a prekonávanie seba samého,“ hodnotí putovanie nováčik Števo. „Pozitívne som vnímala pomoc a súdržnosť v skupinke, čo je potrebné aj na misiách,“ dodáva videsáčka Zuzka. *jm*

Televízna relácia o živote saleziánskej rodiny Saleziánsky magazín na TV Lux, TV Noe a www.saleziani.sk.

Každé dva týždne prinášame Tému, Správy a rozprávanie Ja, brat, salezián.

saleziani.sk

TV Lux 20:20

TV Noe 17:25

- 9.11.2014
- 23.11.2014
- 7.12.2014
- 21.12.2014

- 11.11.2014
- 25.11.2014
- 9.12.2014
- 23.12.2014

- 10.11.2014
- 24.11.2014
- 8.12.2014
- 22.12.2014

SPOMIENKA

Dominik – pripravený pre nebo

Boli asi tri hodiny popoludní. V stredu 24. septembra 2014 odišiel k Pánovi vo veku šesťnásť rokov animátor strediska Domky vo Zvolene Dominik Brusák. Vždy meškal. Bolo to pre neho typické. A ešte úsmev. Keď sa plánovala nejaká nová akcia pre deti zo sídliska, hovorieval: „O toto ide!“ Študoval multimédia

a ešte aj chodil na Mediálnu školu. Pripraviť tábor, napísať článok, pofotiť akciu, zorganizovať otvorenie strediska, to bolo jeho. Zodpovedne pristupoval k všetkým povinnostiam. Tak trochu na seba priťahoval zranenia – najprv sa mu pri jednoduchej hre podarilo rozbiť skleník a potom si spálil bradu na chlapčenskej chate. Zdalo sa však, že každé zranenie znášal hrdinsky ako pravý muž. To bolo jeho túžbou. Čítal knihy o mužnosti a občas už liezol spolužiakom na nervy, keď aj pri bežnej prechádzke dokázal poukázať na nejakú situáciu a povedal: „Takto by sa pravý muž nemal správať!“ Mal veľké vízie. Aj napriek mladému veku bolo jeho srdce väčšie a otvorenejšie než srdce toho najväčšieho svätca, akého si viete predstaviť. Svoj život i čas obetoval svojim rovesníkom a táto láska zasadila veľké semienko do srdca každého, s kým sa stretol.

V ten osudný večer Dominik nemeškal. Ešte sa večer stretol so svojím animátorom v meste, dostal posledný krížik na cestu a vybral sa na bicykli domov na

sídlisko. Už nedošiel. Na prechode ho zrazilo auto. Až do stredy bojoval v nemocnici. A nakoniec, po dvoch operáciách, mladý ako jeho patrón svätý Dominik Savio, odišiel k Otcovi.

V tú sobotu bolo zamračené a chladné počasie. Miestnosť na cintoríne sa postupne zaplňala. Mladí, starí, deti, rodičia, priatelia, spolužiaci. Ležal tam pokojne, v domkárskom tričku a s krížikom, ktorý nosil vždy na hrudi.

Dominik mal rád filmy. Jedným z jeho najobľúbenejších filmov bolo Statočné srdce. Každý človek musí zomrieť, ale nie každý skutočne žije. Aj jeden z posledných odkazov zanechal cez film. Na svoj profil na facebooku pridal v piatok večer odkaz: Nebo nie je výmysel. A skutočne. Otec Damián v príhovore pripomenul: „To, v čo Dominik veril, teraz už skutočne žije.“

Jeho druhé poslanstvo je rovnako dôležité. Vo vrecku jeho nohavíc sa našiel lístok s prípravou na sviatosť zmiernenia. V ten deň sa zmieril s Otcom a odchádzal vyrovnaný. Zanechal nám tým pripomienku toho, čo dobre poznáme – neviete ani dňa, ani hodiny.

Keď mali Dominika uložiť na miesto posledného odpočinku, roztrhli sa mraky a zasvietilo slnko. Z neďalekého ihriska bolo počuť detské hlasy. Vtedy nám nebo dalo znak, že prijalo ďalšieho anjela. A jeho veta: „Ste výnimoční nielen pre to, čo robíte, ale najmä preto, že sa to páči Bohu“ nám ostane v srdciach ako posila, aby sme nezabudli, pre čo skutočne žil. ah

Iná ruka spolu s tou tvojou

Nasledovný text je vybratý z príspevku hlavného predstaveného saleziánov dona Artimeho na jeho profile na facebooku.

„Najkrajšia vec na spolupráci v skupine je, že je tu iná ruka spolu s tou tvojou.“

Aj túto myšlienku som našiel, keď som surfoval po internete. Hneď som si pomyslel: HLBOKO VERÍM v potrebu PRACOVAŤ SPOLOČNE, v tíme, a zároveň MÁM STRACH, ÚPRIMNÝ STRACH O ĽUDÍ, KTORÍ SI MYSLIA, ŽE VEDIA VŠETKO A VŠETKO ZVLÁDNU.

Prečo to hovorím? Lebo som presvedčený, že jedno z veľkých pokušení dnešného sveta, prítomné aj v Cirkvi a v každom z nás, je skutočne POKUŠENIE MOCI.

V zhode s jednoduchosťou a štýlom pápeža Františka by som VÁS chcel VYSTRÍHAŤ pred týmto často veľmi nebezpečným pokušením, lebo sa zdá, že ide o službu, o urobenie vecí pre dobro druhého, ale môže sa tam skrývať OZAJSTNÁ TÚŽBA PO MOCI. Toto platí pre hlavného predstaveného saleziánov, platí to pre biskupov a farárov, platí to pre direktorov a direktorky všetkých saleziánskych domov, platí to pre kostolníka i toho, kto pracuje na recepcii. Treba povedať, že dôležitá nie je len zodpovednosť v danej práci, ale aj SPRÁVANIE, s akým sa práca vykonáva. Preto keď niekto prijme, že bude pracovať spolu s inými, pracovať v tíme, rozmýšľať a rozhodovať v tíme, SÚ TU AJ INÉ RUKY BLÍZKO PRI TVOJEJ A NEBEZPEČENSTVO PANOVAŤ NAD INÝMI SA ZMENŠUJE. A toto je tá pravdivá PRAX EVANJELIA. Bol to sám Pán Ježiš, ktorý nám ukázal, ako to robiť. ■

*Srdečne vás pozdravujem.
Ángel Fernández Artime*

Ako don Bosco – s mladými a pre mladých

Heslo pre saleziánsku rodinu na rok 2015

Spracoval: rhsdb | Foto: Facebook hlavného predstaveného

Povedať „don Bosco“ znamená povedať „mladí“. Je takmer nemožné predstaviť si príbeh tohto svätca bez mladých. On neurobil krok, nepovedal slovo a nepodnikol nič, čo by nesmerovalo k záchrane mládeže. Jeho desiaty nástupca don Ángel Fernández Artime pozýva saleziánsku rodinu nasledovať dona Bosca s mladými a pre mladých. Toto je téma Hesla pre rok 2015.

Ako don Bosco – s mladými a pre mladých

Spoločenstvo saleziánskej rodiny nie je samo pre seba, nemá ani žiť iba „sme-rom dovnútra“, pre seba, ale má byť darom v Cirkvi: saleziánska charizma je dar pre celú Cirkev, rovnako ako všetky iné charizmy, ktoré Duch Svätý ponúka pre poslanie evanjelizácie. Tak to pripomína aj pápež František v Evangelii Gaudium.

Zdrojom apoštolského dynamizmu, ktorý viedol dona Bosca a má viesť aj každého člena saleziánskej rodiny, je pastoračná láska. Ona má svoj základný vzor v Ježišovom srdci. V tomto obraze lásky nachádza saleziánska výchovná činnosť bod, od ktorého závisí. Saleziánske poslanie je povolanie zapojiť sa do Božej drámy.

Heslo pre rok 2015 naliehavo vyzýva celú saleziánsku rodinu, všetkých jej členov, aby dávali prednosť mladým, osobitne najchudobnejším. S osobným

nasadením máme tiež odpovedať na pozvanie pápeža Františka mať v srdci periférie. „Periféria je ústavným prvkom našej saleziánskej DNA,“ píše don Artime v predstavení Hesla. Povedať dnes „periféria“ znamená ukázať na „Severku pre našu navigáciu“, lebo mladí – zdôrazňuje don Artime – sú „ono špecifické v DNA našej saleziánskej charizmy“.

Rok dvestoročnice nás všetkých pohýna k vernosti tomu istému povolaniu, ktoré don Bosco vnímal, počul a uskutočnil. Táto oslava daru dona

Bosca pre Cirkev a pre jeho duchovnú rodinu nás nemôže nechať egocen-

Saleziánske poslanie je povolanie zapojiť sa do Božej drámy.

trických, zameraných na to, aby sme sa páčili sami sebe, ale nás urguje, aby sme sa tak silno, ako je to možné, vrhli do poslania.

Svätý Ján Pavol II. v liste *Iuvenum Patri*, ktorý napísal pri stom výročí smrti dona Bosca, pozýva saleziánsku rodinu hľadiť na Pannu Máriu a počúvať jej slová, keď hovorí: „Urobte všetko, čo vám povie.“ Nech nás ona priťahuje, vedie, animuje, aby sme svojou výchovnou činnosťou pomohli mladým „stať sa novými ľuďmi pre nový svet, svet Krista, Učiteľa a Pána“ (*Iuvenum Patri* s. 32). ■

Bola to charizma, obeta, vanutie Ducha...

Autor: Marián Gavenda | Foto: archív autora

Keď som slúbil, že napíšem niekoľko slov o tom, čo znamenal don Bosco v mojom živote, myslel som si, že spomeniem zopár historiek z môjho detstva a mladosti a bude to. Nebolo to také ľahké.

Raz večer som otvoril veľkú škatuľu, v ktorej mám odložené „artefakty“ z tých čias: fotografie, zápisníky, skautský výstroj... Spustila sa nielen lavína krásnych spomienok, ale aj otázok, čo to vlastne bol ten až hypnotizujúci „duch dona Bosca“, to „saleziánske“, čo napĺňalo zvláštnym nadšením, fascinovalo, vzbudzovalo túžbu žiť naplno a sväto. Stačilo, že som niekde v predsieni kostola videl na nástenke obrázok dona Bosca, a už som túžil spoznať miestneho kňaza, vedel som, aký duch bude vyžarovať z neho, z jeho fary, z ľudí okolo neho. Čo to teda bolo? Pokúsím sa podeliť o závery, ktoré sa mi pri spomienkach vynárajú v myslí.

Dominika Savia mnohí poznáme vďaka donovi Boscovi, ja však poznám dona Bosca vďaka Dominikovi Saviovi. Keď som sa sotva naučil čítať, teta, ktorá bola rehoľníčkou – vincentkou a pôsobila v Južných Čechách v ústave pre mentálne chorých, nám darovala zvláštnu knižku. Bol to vlastne album, kde boli nalepené čiernobiely fotografie z maľovaného životopisu Dominika Savia a ku každej nádherným „sestričkovským“ rukopisom pripísaný krátky text. Fascinovala ma samotná kniha, nápad, fotografie, písmo. Keď v nej teraz listujem, hovorím si, čo zvláštne? Spomínam, ako som listoval vtedy. Kniha ma pohľovala, za malými čiernobielymi fotografiami som videl veľké farebné udalosti a cez strohé vety som sa znova a znova ponáral do príbehov, o ktorých písali. Tam som spoznal dona Bosca. Osudovo, na celý život. Ved' tomu, že som sa nestal saleziánom, chýbala len jedna vec: zistil som, že nemám rehoľné povolanie.

Povedali by sme, detská fantázia, deti takto čítajú knihy, keď ich zaujmú. Nesúhlasím. V tom čase i neskôr som prečítal množstvo „mayoviek“, „verneoviek“, cestopisov a iných kníh, ktoré ma tiež strhli, a ponáral som sa do ich deja. V tomto prípade to bolo ešte čosi podstatne iné. Dnes viem, že to bolo celkom isto mimoriadne vanutie Ducha Svätého, čaro charizmy. A že vanul preto, lebo teta – sestra Kazimíra – knižku ručne trpezlivo prepisovala počas ťažkých nočných služieb v modlitbách za nás, ktorý tento jediný exemplár atypického librofílného vydania budeme čítať, a za cenu veľkých obetí, s akými ju písala. K tomu sa pridalo prozreteľné stretnutie s kňazom Emilom Šútorom, ktorý bol v tom čase vo výrobe a pracoval na území našej farnosti. Nebol salezián, ale pre mňa práve z neho najviac sršal duch dona Bosca, hoci som potom spoznal aj veľa ďalších nazov saleziánskych saleziánov.

Keď tak prechádzam v spomienkach tie naše výlety, stretnutia, neskôr premietania diazpozitívov zo života dona Bosca, ani neviem, čo by som dnešným mladým o nich povedal. Na ich atraktivnosti vlastne nebolo navonok nič zvláštne. Všetky však napĺňalo čosi čarovné, pri čom sa rozžiarila oči tých, s ktorými sme prežívali krásnu, všestranne bohatú mladosť. Aj tým, čo sa medzičasom vzdialili od Boha i od služby. No keď máme spomienkové stretnutie, neváhajú prísť aj zďaleka. Čo sa zasialo, to nič nedokáže prehlúšiť a skôr či neskôr sa ozýva znova. Práve v životopise dona Bosca od Márie Štechovej som neskôr čítal, že za-

kladateľov reholí Boh obyčajne obdarí obrovským nábojom lásky, a to je „charizma zakladateľa“. Všetko, čo sa v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch dialo, bolo vykúpené veľkým utrpením, znášaným s láskou k mladým v ťažkých päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch saleziánmi aj ich odchovancami a toľkými inými, ktorým ležalo na srdci dobro a budúcnosť Cirkvi a Slovenska a ktorí vedeli, že to bude závisieť najmä od mládeže. O podobných jednoduchých udalostiach som počul pekný výraz „pregnant of the future“, že už boli „tehotné budúcnosťou“, ono izaiášovské „nevidíte, už to raší!“.

Pred niekoľkými mesiacmi som v rodnej Opatovej slúžil svätú omšu pri príležitosti dvadsiateho výročia svojej vysviacky. Sakristia bola plná miništrantov ako za najlepších dávnych čias. Len som si pretieral oči, pretože sa mi zdalo, že som sa v nich znova ocitol. Väčšina miništrantov boli totiž synovia tých, čo ministrovali za našich čias, a okato sa podobali na svojich otcov. Chvála Bohu, charizma dona Bosca naďalej žije a pôsobí. ■

Spraviť dvesto vecí pre dona Bosca?

Autor: BO | Foto: archív respondentov

V roku dvojstého výročia narodenia dona Bosca sme členom saleziánskej rodiny na Slovensku položili tri otázky, aby sme poznali, aké to je medzi nimi a donom Boscom.

1. Koľko rokov si mal/-a, keď si spoznal/-a dona Bosca?
2. Čím to je, že „ťa drží“ aj dnes?
3. Akých dvesto vecí by si bol/-a ochotný/-á spraviť pre dona Bosca k jeho narodeninám?

dobrovoľníčka dona Bosca (VDB)
39 rokov, Bratislava

1. Mala som pätnásť rokov.
2. Dona Bosca sa „držím“ cez jeho nasledovníkov (bratov saleziánov, ale aj cez celú rozvetvenú saleziánsku rodinu). Oslovuje ma jeho ľudskosť, добрôta, spontánnosť, ale najviac hĺbka duchovného života a obrovská dôvera v Boha...
3. Dvesto hodín – dní vďačnosti v modlitbe na kolenách.

Jozef Kotris
exallievo dona Bosca
27 rokov, Bratislava

1. Dvanásť rokov.
2. Som vďačný, že mi vstúpil do života. Získal som duchovné zázemie, veľa duchovných darov, kamarátov a základ duchovného života. Keď som sa odrazil do sveta od saleziánov, je jasné, že dona Bosca sa už nepustím.
3. Dať si záväzok, že za život nájdem nových dvesto ľudí, pre ktorých bude don Bosco darom ako pre mňa.

Zuzana Havlíková
saleziánka spolupracovníčka (ASC)
38 rokov, Trnava

1. Asi 7 – 8 rokov.
2. Don Bosco je stále nový a stále rovnako úžasný v charizme, ktorá žije...
3. Dvesto úsmevov, sebazáporov, strelných modlitieb... Neviem.

Peter Timko
salezián dona Bosca (SDB)
41 rokov, Poprad

1. Dvanásť.
2. Vnímam ho ako svojho otca.
3. Bol by som ochotný byť dvesto hodín v tichu v jeho blízkosti.

Zuzana Saloňová
dcéra Márie Pomocnice (FMA)
35 rokov, Bratislava

1. Mala som 13.
2. Myslím si, že je to najmä tým, že on drží mňa a nie ja jeho. A tiež mám taký istý dar od Ducha Svätého – lásku k chudobným mladým – ako on.
3. Keď to sem napíšem a prečítajú si to moje predstavené... Rada by som mu dala nejaký ten rok strávený prácou s chudobnými na ulici alebo s nejakými mladými na okraji – to je taký môj sen.

Vilo Riško
salezián dona Bosca (SDB)
41 rokov, Žilina

1. Deväť rokov.
2. Nevieť, asi ma don Bosco drží svojím šarmom a aktuálnosťou svojho poslania.
3. Rád by som ho v roku 2015 išiel pozdraviť k jednej jeho buste vo výške 4 228 m – myslím si, že pri 200. výročí narodenia si don Bosco odo mňa zaslúži takúto obeť!

Mirec Kaleta
salezián spolupracovník (ASC)
33 rokov, Poprad

1. Jedenásť.
2. Drží ma tým, že jeho myšlienka venovať život mladým a pomáhať im bola nadčasová a že aj dnes je veľmi aktuálna, lebo mladých máme vždy medzi sebou.
3. Dvesto Zdravasov za mladých.

Eva Rušíňová
dcéra Márie Pomocnice (FMA)
47 rokov, Dubnica nad Váhom

1. 21 rokov.
2. Prilepila som sa na jeho charizmu a je to silnejšie ako sekundové lepidlo.
3. Dala by som mu napísať menu, čo by si prial, a vybrala by som si to, čo by som bola schopná zrealizovať (napríklad dvesto rezňov).

Ondrej Bašovský
exallievo dona Bosca
21 rokov, Križovany nad Dudváhom

1. 15 rokov.
2. Inšpiroval ma najmä svojím prístupom k mladým, lebo tak ako on, aj ja verím, že má zmysel viesť mladých k pravým hodnotám a inšpirovať ich do života. Jednoducho, v mladosti potrebuje človek dobrý štart a don Bosco bol ten, ktorý sa snažil „nakopnúť“ do života aj tých, ktorí veľmi dobré podmienky štartu nemali/nemohli mať.
3. Bol by som ochotný prejsť ešte s nejakým partákom 200 km (po horách?) alebo tieto kilometre absolvovať ako púť na nejaké pútnické miesto. Bola by to pre mňa výzva spojená s prírodou, dobrodružstvom, tichom a s priestorom na modlitbu. Ak by niekto do toho so mnou išiel, nech sa mi ozve.

Na návšteve doma u dona Bosca

Autor: Terézia Liptáková | Foto: Michal Hudák

Bolo to približne pred rokom, keď na pravidelných stretnutiach animátorov v bratislavskom stredisku na Miletičke padol návrh ísť na duchovné cvičenia do Talianska, na miesta dona Bosca. Vedúci oratória don František Kubovič sa pre túto myšlienku nadchol. Zdanlivo odvážny nápad sa tak stal realitou a dvadsaťpäť Miletičkárov odcestovalo 17. augusta na Colle don Bosco.

Voľba témy nemohla padnúť na nič iné, ako je spiritualita dona Bosca. V ústraní sme mohli viac prežiť to, čo sme počuli počas prednášok, a rozmýšľať o tom, čo o donovi Boscovi vieme, priamo tam, kde sa to udialo. Spoločne sme sa stretávali nielen na prednáškach, ale aj na svätých omšiach, pri modlitbe ruženca, na ranej meditácii i večernom zdieľaní.

„Prostredie na Colle don Bosco nás všetkých uchvátilo. Nielen preto, že je tam silne prítomný saleziánsky duch rodinnosti a prijatia, ale každý kúsok je premodlený mnohými pútnikmi, ktorí tam už roky chodia zo všetkých kútov sveta,“ hovorí jedna z účastníčok. „Mohol som spoznať miesta, na ktorých sa narodil a žil samotný don Bosco, kde vznikla celá spiritualita, ktorá je blízka nám mladým, a to nie iba ako turista, ktorý sa pristaví na

Prostredie na Colle don Bosco nás všetkých uchvátilo.

chvíľu. Mohol som nad týmito udalosťami premýšľať hlbšie a byť vďačný za dar, ktorý nám odkázal kňaz Ján Bosco,“ povedal ďalší mladý pútnik.

Na Colle je mnoho krásnych a podnetných miest, preto sa tam silencium dá prežiť akosi jednoduchšie a aj modlitba ide ľahšie. V dolnej časti baziliky sa nachádzajú relikvie dona

Bosca, horná časť zase inšpiruje veľkou sochou Zmŕtvychvstalého a dieťami od Boganiho. Mohli sme ísť do Kostola Panny Márie Pomocnice, ktorý bol postavený pri príležitosti 100. výročia narodenia dona Bosca, či k domčeku, v ktorom vyrastal. Alebo len sedieť vonku a pozorovať kopce i drobné dedinky, v dobrom počasí dokonca aj Alpy. Nad tým všetkým sa týči Vrch blahoslavenstiev, z ktorého je krásny výhľad na celé Colle a okolie.

Po štyroch dňoch strávených duchovnými cvičeniami sa našiel čas aj na výlety spojené s ďalším spoznávaním dona Bosca a Talianska. Navštívili sme Turín, kde sme si mohli viac uvedomiť neskoršiu časť života dona Bosca – založenie prvého oratika na Valdoccu, stavbu Baziliky Panny Márie Pomoc-

nice, výlety s chlapcami na Supergu i ustanovenie Saleziánskej spoločnosti. Vyrazili sme aj do Milána, kde sme si pozreli slávny Dóm, a do Bergama, ktoré je významne spojené so životom svätého Jána XXIII. Celú výpravu sme zakončili pri jazere Lago di Garda a vo Verone, kde sme neobišli slávny balkón, z ktorého sa Júlia zhovárala s Rómeom.

„Myslím si, že na Colle sme skutočne pocítili vďačnosť donovi Boscovi za veľké dielo, ktorého môžeme byť súčasťou, a zároveň sme si mohli uvedomiť, ako saleziánskeho ducha prežívame na Miletičke. Odnášam si zážitok modlitby, ale aj priateľstva a spoločenstva,“ hovorí na záver jedna z účastníčok. ■

Mladí na Ukrajine sú veľmi otvorení a veľmi úctiví

Autor: spracoval rhsdb | Foto: archív Karol Maník SDB

Bývalý provinciál slovenských saleziánov don Karol Maník prevzal 15. októbra službu provinciála gréckokatolíckych saleziánov na Ukrajine so sídlom v Ľvove. Do úradu nastúpil za prítomnosti hlavného predstaveného dona Ángela Artimeho. Nechýbali ani niekoľkí členovia saleziánskej rodiny zo Slovenska. Don Maník sa podelil o zopár postrehov a dojmov z prvých dní.

„Ľvov je jedno pekné mesto s krásnym historickým centrom. Žije tu vraj okolo 800 000 ľudí, má veľa univerzít, škôl... Keď som bol prvýkrát na prechádzke v centre, zarazil ma veľký počet turistov. Námestie, park, reštaurácie – všade plno ľudí. Sedeli pri káve, prechádzali sa, rozprávali, ako keby sme neboli v krajine, ktorá prežíva vojnové napätie. Keď som sa na to pýtal spolubratov, povedali mi, že sem prichádza veľa turistov, ale aj veľa Ukrajincov z východnej Ukrajiny, aby trochu zabudli na napätia a vydýchli si. Napätie teda cítiť. Videl som to hneď v parku, kde bol postavený stan na pomoc vojakom – ľudia nosili stravu, oblečenie, dávali peniaze. Tiež tam boli fotky tých, ktorí zomreli. Blízko pri tom stála socha Panny Márie, pri ktorej sa ľudia húfne zastavovali

a modlili sa. Boli tam starí aj mladí. Pri soche visel veľký plagát s nápisom, že ruženec a pôst môžu zastaviť vojnu.“

Saleziánska provincia gréckokatolíckych saleziánov na Ukrajine (www.sdbua.net) – pod patronátom Márie Pomocnice – vznikla v roku 2005 najprv ako delegatúra začlenená pod provinciu so sídlom v Moskve a na jeseň 2012 hlavný predstavený rozhodol, že Ukrajina bude samostatnou saleziánskou provinciou. Patrí do nej 27 spolubratov, ďalších osem je na formácii v Taliansku. Saleziáni na Ukrajine pôsobia v Užhorode, Ľvove, Kyjeve a v Dnepropetrovske.

Don Maník pokračuje: „Saleziáni v Ľvove vedú dve školy – gymnázium a učňovku,

majú internát a tiež tzv. rodinný dom, kde bývajú chlapci sirotky alebo takí, ktorých súd odobral rodičom. Je ich okolo 50 a príbehy niektorých z nich sú neuveriteľné. Bratia tu spravujú aj jednu veľkú farnosť. Neďaleko Ľvova (10 km) je malé mestečko Vynnyky, kde máme prednoviciát. Momentálne sú tam štyria prednovici (navštevujem ich každý týždeň).“

„Čo tu je iné v porovnaní so Slovenskom? Podľa mňa to, že viera a náboženstvo sa dajú silno vnímať aj navonok. Ľudia sa bežne prežehnávajú, keď idú okolo kostola, a to aj muži, mladší či starší. V kostole je v nedeľu veľmi veľa ľudí a pritom všetci stoja, pretože lavice nie sú. Keď bola v našom kostole omša na mariánsky sviatok, na ktorej sa zúčastnil aj hlavný predstavený, jeho prvá reakcia bola: V Taliansku ani v Španielsku nie je možné, aby deti a mladí stáli dve hodiny bez vyrušovania v kostole. Tu to je bežná vec. Mladí, ktorých som zatiaľ stretol, sú veľmi otvorení a úctiví.“

„Máme tu jedného spolubrata – biskupa. Má 95 rokov a väčšinu života prežil mimo Ukrajiny. Má jasnú myseľ a dobrú pamäť. On zakladal prvé saleziánske domy na Ukrajine v 90-tych rokoch, keď sa Ukrajina osamostatnila. Na moju otázku, ako by definoval súčasnú Ukrajinu, povedal: Všetci nás bijú, ale my rastieme. Je pevne presvedčený, že prichádza čas, kedy bude rásť aj počet saleziánskych povolání. Povedal, že si na to počká, ale nechce svoj život obmedzovať iba na sto rokov.“ ■

Don Karol Maník bol 15. októbra v Ľvove uvedený do úradu provinciála ukrajinských saleziánov.

Deň vdáčnosti saleziánskej rodiny

Autor: Terézia Liptáková | Foto: Terézia Liptáková

Saleziánska rodina sa 29. augusta stretla v Národnej svätyni Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne. Program sa začal koncertom. Saleziánov Laca Mika a Roba Flamika sprevádzal Braňo Valko.

Udalosť sa odohrala pri príležitosti 90-teho výročia slovenskej provincie práve v Šaštíne, pretože bol prvým pôsobiskom saleziánov na Slovensku. Na svätej omši bol prítomný aj provinciál don Jozef Izold a vikár don Ján Martiška.

Svätú omšu koncelebrovala približne stovka saleziánov, medzi nimi aj spolupratia z českej provincie spolu s provinciálom donom Petrom Vaculikom a vikárom rakúskej provincie donom Siegfriedom Kettnerom.

V naplnenej Bazilike Sedembolestnej Panny Márie predsedal ďakovnej svätej omši za 90 rokov saleziánskeho diela pod Tatrami vzácný hosť z Ríma vikár hlavného predstaveného don Francesco Cereda.

Deň vďačnosti, ako bolo 90-te výročie prítomnosti saleziánov pomenované, prilákal saleziánsku rodinu od Bratislavy až po Humenné. Spolu sa tu zišlo približne 1 500 ľudí.

Don Cereda sa pri východe z baziliky pozdravil s niektorými prítomnými aj osobne.

spolu u Sedembolestnej v Šaštíne

Po svätej omši nasledovalo pohostenie na nádvorí šaštínskeho komplexu, kde bol priestor na rozhovory, stretnutia a spoločné zdieľanie.

90 rokov je už doba hodná rekapitulácie. V podobe prezentácie si ju pripravil don Jozef Luscoň.

O saleziánsku rodinu a jej históriu mali záujem všetci – od najmenších stretkárov po exallievov (odchovancov) – seniorov.

Zástupcovia saleziánov spolupracovníkov (ASC) prebrali z rúk dona Ceredu Projekt apoštolského života – projekt, podľa ktorého žije každý člen ASC.

Pred oficiálnym záverom ukončila saleziánska rodina Deň vďačnosti eucharistickou adoráciou.

„Môžem vyjadriť veľkú radosť, ktorú som prežíval počas dnešného dňa. Radosť plnú vďačnosti z toho, že don Bosco prišiel a nezostal osamotený, že dejiny jeho prítomnosti sa píšu,“ povedal na záver provinciál don Ižold.

Chcem vidieť Boha

Autor: VDB | Foto: Vlado Škuta

Keď dnes chceme cestovať, je veľmi jednoduché kúpiť si automapu alebo satelitného navigátora a sledovať najkratšiu trasu; no pre životnú cestu nejestvuje takáto možnosť. Nečakane sa ocitáme v momentoch, v ktorých je veľmi ťažké rozhodnúť sa, a sme na to sami, aby sme pochopili, ktorá je tá najsprávnejšia cesta.

Také to bolo pre Žofiu, ktorá rozpráva o sebe: „Nedávno som šla do dôchodku. Dôvodom nebol môj vek, ale skutočnosť, že v škole, kde som pracovala, museli zrušiť niektoré pracovné miesta. Vedela som, že je kríza, ale nemyslela som si, že sa situácia prevalí tak rýchlo. Čo robiť? Ísť do dôchodku alebo pokračovať v práci? Mala som dosť odpracovaných rokov, aby som mohla dostať dôchodok, aj keď minimálny; zaiste, mohla som pokračovať, aby som si ho

zabezpečila solídnejší, ale prepustili by iných. Mnohí moji kolegovia sa nachádzali v podobnej situácii ako ja, ale mali ženu a deti, o ktoré sa bolo treba postarať, a zníženie platu by bolo pre nich naozaj oveľa dramatickejšie ako pre mňa. Rozhodla som sa. Blízki mi hovorili: „Nebojíš sa? Dokážeš to zvládnuť?“ Neskrývam, že to boli otázky, ktoré som si kládla aj ja sama. Rýchlo som sa však upokojila. Pán je so mnou, čo zlé by sa mi mohlo stať? Don Bosco v ťažkých okamihoch všetko zveril do rúk Panny Márie a aj ja som jej všetko zverila.

Prešiel rok. Dnes sa už rytmus môjho života zmenil, žijem pokojnejšie, málokedy sa ponáhľam. Od detstva poznám motto: Boh ťa vidí. Dnes už k nemu pridá-

vam heslo: Ja chcem vidieť Boha novými očami, v rôznych situáciách, ktoré mi denne predkladá, v ľuďoch, ktorých mám vedľa seba. Preto sa usilujem byť otvorená a vnímavá na všetky útržky skúseností, ktorým čelím počas dňa. Verím, že Boh sa sprítomňuje všade a v každom momente, a to aj v tých najjednoduchších veciach, ktoré sa zdajú nedôležité.“

Vyšli sme si so Žofiou na prechádzku po sídlisku, ale bolo veľmi ťažké sa zhovárať, lebo mnohí nás zastavovali a pozdravovali: mamička, ktorá prosí, či by sa s ňou mohla zajtra stretnúť a porozprávať sa o prob-

Od detstva poznám motto: „Boh ťa vidí.“ Dnes pridávam: „Ja chcem vidieť Boha novými očami...“

léme, ktorý jej leží na srdci a týka sa detí; skupinka mladých, ktorí si s ňou dohodujú chat na skype, lebo potrebujú pomoc v štúdiu.

Žofia sa ospravedľňuje za ustavičné vyrušenia a dodáva: „Sledujem niektoré rodiny a poznám veľa ľudí. Vieš, vzťahy medzi matkami a deťmi nie sú vždy ľahké!“

Vrátili sme sa domov, kde nás čaká Žofiina mama, ktorá nás vo svojich 92 rokoch obdarí pekným úsmevom. „Aj cez ňu mi Pán dáva lekcie trpezlivosti a pokoja,“ hovorí Žofia.

Pokoj, to je to, čo sme okúsili pri tomto stretnutí. A keď sa lúčime, obdarí nás zhrnutím svojej saleziánskej existencie: „Dievčatko, ktorému zostalo niekoľko mesiacov života, napísalo báseň. S úryvkom z nej by som sa chcela podeliť.“

Keď hovoríš: ako sa máš?,
vypočuješ si aj odpoveď?
Lepšie by si urobila, keby si spomalila.
Netancuj tak rýchlo. ■

Sto rokov od narodenia dona Dermeka

Autor: Jozef Kupka, Don Bosco dnes 1/2004 | Foto: archív SDB

Do mozaiky osláv v saleziánskej rodine sa 27. novembra v tomto roku vplietajú aj sté výročie narodenia vzácneho slovenského saleziána, provinciála, pedagóga dona Andreja Dermeka.

Don Andrej Dermek sa narodil v Uníne na Záhorí ako štvrtý, najmladší syn. Unín je blízko Šaštína, a preto celá obec chodievala dvakrát do roka na púť k Sedembolestnej. Tu mal možnosť zblízka spoznávať saleziánov a ich prácu.

Otec neskôr prejavil ochotu, že by rád dal jedného syna na štúdiá do šaštínskeho gymnázia. Po zaváhaní staršieho brata Františka tam napokon išiel mladší Andrej. Bolo to v roku 1927 a túto chvíľu považoval za dôležitý okamih vo svojom živote, keď ho Pán Boh nasmeroval pre budúci život kňaza a rehoľníka.

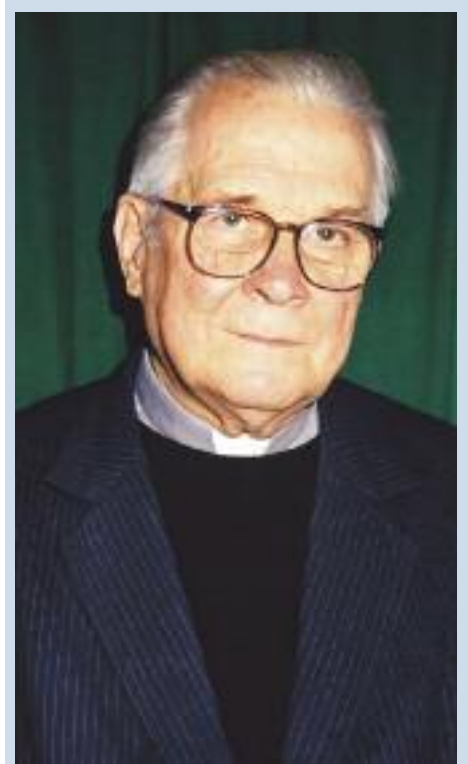
Po piatej triede v roku 1932 vstúpil do noviciátu u saleziánov v Hronskom Beňadiku a po jeho skončení zložil sľuby. Vo filozofických štúdiách pokračoval vo Fryštáku a v Ostrave. Potom bol na asistencii medzi chlapcami – rok v Šaštíne a dva roky v Trnave. Teológiu ho vtedajší pán inšpektor Bokor poslal študovať na Gregoriánsku univerzitu do Ríma. Medzitým však prišla vojna a Andreja Dermeka povolali na Slovensko. Štúdiá dokončil v Bratislave a v roku 1942 prijal v Šaštíne kňazskú vysviacku.

Ako kňaz začal vyučovať saleziánskych študentov teológie najprv v Beňadiku a neskôr vo Svätom Kríži nad Hronom. Prednášal Nový zákon. Takto pôsobil až do roku 1950, keď komunisti zlikvidovali všetky mužské rehole. Nasledovali roky totality. Najprv bol sústredený v Šaštíne, potom v Podolínci. Z Podolínce sa mu podarilo ujsť, pretože mal plán emigrovať do zahraničia a organizovať tam štúdiá saleziánskych bohoslovcov zo Slovenska. Vo februári 1951 bol v skupine „utečencov“, ktorú viedol don Titus Zeman,

dnes už Boží služobník s povestou mučeníka. Mali prejsť cez rieku Moravu do Rakúska, ale pri tomto pokuse ich chytili. Don Dermek dostal štrnásť rokov väzenia. Prešiel väznice Leopoldov, Ilava, Mírov, Valdice, Jáchymov.

V roku 1960 ho po amnestii podmienčne prepustili. Zamestnal sa u vodárov v Pezinku ako skladník. Po smrti dona Bokora bol v roku 1968 tajne menovaný za provinciála saleziánov na Slovensku a v tejto úlohe zotrval až do roku 1981. Horlivo pracoval v podzemnej Cirkvi najmä na príprave a výchove nových kandidátov na kňazstvo. Pripravoval mnohé duchovné cvičenia pre bohoslovcov, sestričky, laikov a venoval sa duchovnému sprevádzaniu. Po páde totality prednášal Nový zákon na bohosloveckej fakulte v Bratislave. Spracovával dejiny šaštínskeho kláštora a usporiadal vyše sedemdesiat formačných konferencií na rozličné témy. So stúpajúcim vekom a so zhoršujúcim zdravotným stavom sa neskôr presťahoval do Charitného domu v Pezinku, kde ostal až do posledných dní svojho života. Pán si ho povolal do večnosti 22. novembra 2003 vo veku 88 rokov. Saleziánom bol 70 rokov a 61 rokov slúžil Cirkvi ako Kristov kňaz.

Don Dermek neúnavne pracoval na svojom posvätení celý svoj život a jeho apoštolská horlivosť bola zameraná na spásu duší. Jeho náuka, jeho životný príklad, povzbudenie, múdrosť a добрota srdca mnohých inšpirujú k nasledovaniu. Mnohí sú presvedčení, že to bol „Boží muž“ a možno o ňom povedať, že zomrel v „chýre svätosti“. ■

Andrej Dermek SDB

- ◆ 27. novembra 1914 sa narodil v Uníne
- ◆ 1927 začal študovať na gymnáziu v Šaštíne
- ◆ 1932 vstúpil do saleziánskeho noviciátu
- ◆ 5. augusta 1933 zložil prvé rehoľné sľuby
- ◆ 23. júla 1938 zložil doživotné rehoľné sľuby
- ◆ 5. apríla 1942 bol v Šaštíne vysvätený za kňaza
- ◆ 14. apríla 1950 bol internovaný v Podolínci
- ◆ vo februári 1951 sa neúspešne pokúsil o útek cez Moravu
- ◆ odsúdený na 14 rokov väzenia
- ◆ 1960 podmienčne prepustený na amnestiu
- ◆ 1968 na šesť týždňov bol v Taliansku, prijal ho pápež Pavol VI., bol menovaný za inšpektora
- ◆ 1968 – 1981 inšpektor saleziánov na Slovensku
- ◆ po 1990 prednášal Nový zákon na RKCMF UK v Bratislave
- ◆ 7. apríla 2002 oslávil 60 rokov kňazstva v Kostole Márie Pomocnice v Bratislave
- ◆ 22. novembra 2003 umrel v Pezinku
- ◆ 27. novembra 2003 bol pochovaný v Šaštíne

Dala do hry svoje istoty

Anna Mališová FMA

Spracovala: Viera Antalíková FMA | Foto: archív Anna Mališová FMA

Sestra Aňa, ako ju familiárne voláme, priznáva, že myšlienka na misie sa zrodila už v detstve, a bola to túžba ísť na Sibír. Rokmi sa táto túžba obmieňala, no nikdy nevymizla. Vďaka nej sa dostala k saleziánskym misijným dobrovoľníkom a cez nich k sestrám saleziánkam. Dnes pôsobí ako saleziánka misionárka v Afrike v krajine Kamerun.

ŽIADOSŤ NA MISIE

Po vstupe k sestrám nasledovali roky formácie. Po prvých sľuboch som začala študovať psychológiu a postupne som v sebe utvrdzovala presvedčenie, že moje

misijné povolanie je predsa len na Slovensku. Viac som sa tým už nezaoberala. Až rok pred večnými sľubmi prišla opäť táto otázka, či skôr vnútorná výzva: „Nemám predsa len zanechať všetky svoje istoty?“ Na sviatok dona Bosca som napísala misijnú žiadosť a odoslala som ju generálnej matke. Misie nie sú pre mňa jedným exotickým miestom, na ktoré sa človek upne, ale skôr stála vnútorná dispozícia dať do hry svoje istoty, mať majetok v „dvoch taškách“ a byť pripravená ísť... kdekoľvek...

MISIJNÉ URČENIE

V auguste 2010 som odišla na misijnú prípravu do Ríma. Žila som vo veľkej 130-člennej medzinárodnej komunite generálneho domu. Misijnú poslušnosť si nevyberáme samy, ale odovzdáva nám ju generálna

matka, zvyčajne na Vianoce. Ja osobne som nemala nejaké konkrétne očakávania ani inklináciu k určitému misijnému miestu. Často som prehlasovala, že jediné miesto, na ktoré určite nepôjdem, je Afrika. A tak som sa len usmiala, keď som počula moje misijné určenie – Rovníková Afrika.

PRÍPRAVA VO FRANCÚZSKU

Provinciu tvoria štyri štáty: Kamerun, Gabon, Rovníková Guinea a Kongo – Brasaville (tzv. „malé“ Kongo). V každom z týchto štátov máme ako sestry saleziánky jednu alebo dve komunity. Znamená to, že sa budem presúvať z komunity do komunity v rámci týchto štyroch štátov. Keďže je tam veľká jazyková rôznorodosť, najprv som sa učila dva úradné jazyky, ktorými sú francúzština a španielčina. Neskôr sa bude treba učiť aj domáce jazyky, ale to už na konkrétnom pôsobisku.

ZÁŽITKY Z KAMERUNU

Starí misionári ma ubezpečujú, že Afrika prekvapí aj po tridsiatich rokoch misionárskeho života, a mňa tu určite čaká ešte veľa prekvapení.

Veľkou zmenou pre mňa bolo prežitie Vianoc. Nesmierna horúčava a prach, to je to, čo nás tu úplne ničí, keďže počas Vianoc je dlhé obdobie sucha. Cestou na vianočnú večernú svätú omšu som sa utešovala, že máme „oranžový sneh“, tak tu totiž volajú prach, ktorý pokrýva úplne všetko. Nie je tu ani kúsok betónu. Prach vytvára úplnú hmlu, a keď ideme večer autom, nevidíme ani na krok. Dôsledkom toho je veľa chorých s pľúcnymi infekciami, sestry väčšinou trpia na hlasivky a niektoré deti aj zomrú, ak rodičia s nimi nejdú k lekárovi.

Často sa zamýšľam nad tým, v čom je problém tejto spoločnosti. Drvivá väčšina obyvateľov verí čarodejníctvu, mágii, čím sa stávajú otrokmi strachu. Ne-

dávno bola u nás jedna žena, moderná, vzdelaná, a sťažovala sa, že za každým keď otehotnie, dieťa potratí. Na našu otázku, či bola u lekára, odpovedala, že ani raz. Bola totiž presvedčená, že keď počne dieťa, jej staršia sestra k nej príde v noci a vyrve jej ho. Dieťa u susedov má anémiu, ale jeho matka odmieta ísť s ním k lekárovi, pretože tvrdí, že jedna pani mu v noci chodí piť krv. Smrť si väčšinou vysvetľujú ako prekliatie a nie ako prirodzenú súčasť života. Toto je obrovské pole práce, kde sa výsledky dostávajú len pomaly.

vajú. Nad mojím pasom krútili hlavou, že vraj taký ešte nevideli. Musela som ich naučiť niekoľko slov po slovensky a potom ma pustili. Samotnú hranicu sme prechádzali štyri hodiny a papiere mi kontrolovali asi 24-krát. Neuveriteľná byrokracia.

ŽIVOT PSYCHOLÓGA

Pokiaľ ide o každodenný život, celkom dobre sa rozbehla moja práca psychológa v škole aj v našom profesionálnom centre. Väčšinu dňa trávim počúvaním detí a rodičov. V podstate to, s čím tu každý deň zápasíme, je hlad, zneuží-

ČO MA TEŠÍ

Máme tu veľmi pekné medziľudské vzťahy. K chudobným sa dá dostať naozaj rýchlo. Na tunajších chudobných ľuďoch obdivujem aj obrovský zmysel deliť sa. To ma naozaj fascinuje a dojíma. Deti sú hladné, ale keď im dáš niečo, automaticky sa rozdelia so všetkými okolo. Raz jeden malý chlapec hral futbal a zrazu spadol ako podfatý. Videla som, že to nie je len tak, preto som k nemu podišla. Povedal mi, že je veľmi hladný. Pripravila som mu teda chlieb. Keď som mu ho podávala, povedala som: „Hneď si sadni

CESTOVANIE

Pred Vianocami som absolvovala cestu do susedného štátu Gabonu, ktorá trvala dva dni. K hraniciam sme sa dostali štyrmi rôznymi dopravnými prostriedkami, ktoré sa podobali na autobus. Veľmi stresujúce boli kontroly počas celej cesty. Musíte vystúpiť, vysvetľovať, niekedy platiť aj napriek tomu, že máte všetky doklady v poriadku. Je to kvôli nevysvetliteľnému nepriateľstvu medzi štátmi a tiež príležitosť vyťažiť z nás nejaké peniaze. Mala som jediné šťastie, že nie som Francúzka – pre nich kolonizátorka. Tých si vždy riadne podá-

vane detí, bitka a detská práca. Niektoré deti ťažko pracujú do polnoci, vstávajú o štvrtej ráno, idú ďaleko k studni po vodu, musia poumývať podlahy, oprat' veci súrodencom a o siedmej idú do školy bez jedla. Učiteľia sa sťažujú, že dieťa v triede spí, a pošlú ho za mnou. Chvíľu mi trvalo, kým som pochopila, čo sa deje s dieťaťom, lebo sa snažia zakrývať skutočnosť, hanbia sa povedať, že sú hladní a bití. Konajú tak zo strachu a z prehnanej „úcty“ voči rodičom, dospelým. Je to aj preto, že v rodine veľmi často dochádza k sexuálnemu zneužívaniu.

a jedz!“ On mi na to: „Nie, sestra, musím ísť pohľadať svojho brata a dať mu polovicu, lebo aj on je hladný.“ ■

Stretnutia pri nedeľnom stole

Autor: Dominika Rajsá ■ Ilustrácia: Michal Žák

Po viacnásobných skúsenostiach s Božím manažmentom, ktorý je neporovnateľne dokonalejší ako ľudský, a musím si úprimne priznať, že rozhodne dokonalejší aj ako môj, som si povedala, že flexibilne prijmem nečakanú ponuku na duchovné cvičenia.

Pôjdem napriek tomu, že je september, rozbieha sa škola, krúžky, zo slovníčkov sa na nás valia lavíny oznamov s požiadavkami na pomôcky, žiadosťami o platby a výstrahami, že v škole sa vyskytli vši. Treba teda kontrolovať strapaté hlávky vlasatých detičiek a taktiež u nás práve prebieha prvá tohtoročná školskoročná antibiotická liečba. Odovzdala som rodine inštrukcie a zbalila som si niekoľko vecí, tešiac sa, že mi stačí príručný ruksačik, nemusím riešiť plienky, podbradníčky, cestovnú postieľku, nevyhliavajúce poháriky, plastové lyžičky a iné bábätkovské nevyhnutnosti. Zažijem krásne ticho, Božie ticho, Boha v tichu. Na tento účel som si pribalila sukňu vydratú v oblasti kolien s tým, že keď som ju mohla katovať s deťmi pri hre, môžem ju pokojne doraziť na

kolenách pred svätostánkom. Téma ducháčov ma až tak veľmi netrápila, tešila som sa na chvíle intimity v Božej prítomnosti. O tom, že silencia som si okrem chvíľ ústrania veľa neužila, lebo v našej komornej zostave som bola jediná bez dieťaťa a prítomné boli také úchvatné priateľské manželské páry s batolami, že sa nedalo s nimi nekomunikovať, sa radšej rozpisovať nebudem.

Úplne ma však dostala téma duchovných cvičení, na ktorej mi na začiatku nezáležalo. Hostiny vo Svätom písme. Otvorila mi oči a ukázala nové možnosti evanjelizácie vo vlastnej rodine. Evanjelizácie pri stole. Stolovanie som doteraz brala ako nevyhnutnosť a tak trochu ako vývinové meradlo. Od bábätkovského

„Ešte papať“ a „Necem papať“ cez škôlkarské „Musím aj tú varenú mrkvu? To nie je fééér, on jej má oveľa menej!“ až k pubertáckemu chlapčenskému: „Toto mi má stačiť?! Čo máme ešte?“ a dievčenskému: „Prečo človek musí celý život iba prežrať?!“ Jeme kvôli prežitiu a stôl je proste súčasť stravovacieho procesu. Rýchlo navariť, rýchlo všetkých nasýtiť a megarýchlo spratať, ideálny je umývateľný obrus, nech je aspoň chvíľu

v kuchyni poriadok. V tomto smere som vnímala zavedenie umývačky riadu ako štartér fantastickej kvalitatívnej zmeny fungovania našej domácnosti. Matne som si uvedomovala, že pri stolovaní sú všetci pripútaní k jednému miestu a tento fakt možno využiť na vzájomnú komunikáciu, nikdy som si však neuviedomila, aká obrovská hodnota, hodnota vzájomného stretnutia, je prestretá uprostred stola priamo pred nami, medzi kompótom a zemiakmi.

Duchovné cvičenia s témou hostín ma upriamili na to, aké dôležité a veľké veci sa odohrávali pri stole a ako dokonale dokázal Ježiš využiť atmosféru stolovania na láskyplné ponaučenia, prejavy priateľstva, napomenutia, pomoc. Uvedomila som si, že síce nikdy nedokážem stolovanie využívať na dobro rovnako ako Bohočlovek, ale mala by som sa pokúsiť čo najviac využiť možnosti, ktoré stôl ponúka. Za cieľ som si dala využiť stretnutie pri nedeľnom, teda slávnostnom obede, keď sme všetci spolu a nik sa nikam neponáhľa. Prvou úlohou je pre mňa vytvorenie atmosféry a pohody.

S láskou upečené kurča a bublanina majú väčšiu hodnotu ako s frfl'áním pripravené jahňacie kotlety a parížsky krém.

Už dlho sme si vedomí výnimočnosti nedele, a tak sú nedeľné obedy iné ako ostatné. Najprv svätá omša v kostole, vzápätí stretnutie pri stole. Dôraz kladieme aj na výzdobu, aby bolo na prvý pohľad jasné, že nedeľa je slávnostná. Keďže deti už majú svoje schopnosti, vkus a kreativitu, aktívne ich do aranžovania stola zapájam. Nechýbajú sviečky, servítky, ozdôbky, aby nik nemal tendenciu po nevyhnutnej konzumácii obeda čím skôr utiecť do svojho brlôžka. Taniere a poháre bývajú tiež trochu iné alebo aspoň inak upravené ako bežne. Pokyn „ak si smädný, zbehní si nabrať vodu“ nahrádza ponuka citronády priamo na stole. Jedlo je v mojej kompetencii, nebýva ničím luxusné, skôr ide o jeho úpravu a láskyplnú prípravu. Od duchovných cvičení v nedeľu vynechávam sebaľútostivé myšlienky na

údel úbohej matky, ktorá zatiaľ čo sa ostatní šľachtia v kúpeľni a doľadujú si oblečko, upachtená utiera pozostatky vykypenej polievky a dúfa, že sa stihne aspoň učesať a pred odchodom nezabudne vypnúť rúru. S láskou upečené kurča a bublanina majú väčšiu hodnotu ako s frfl'áním pripravené jahňacie kotlety a parížsky krém, preto sa snažím robiť jednoduché veci s čo najväčšou láskou. Podstatný predsa nie je počet a kvalita chodov na stole, ale to, kto je okolo stola a ako mu tam je, keď je a keď sa naje.

Obed začíname spievanou modlitbou pred jedlom. Už tento fakt navodzuje atmosféru humoru: väčšinou sa mi všetci rehocú, že som (znova) spievala v inej tónine ako zvyšok rodiny. Rozhovory, vzájomné podelenia sa a humor dodávajú nedeľným obedom exkluzivitu. Rozoberáme svätú omšu, čítania a kážeň rovnako ako zážitky zo školy. Snažíme sa zahubiť akýkoľvek pokus o zlobu skôr, ako sa stihne v plnej miere prejavíť, a je to veľmi krásny, naplňujúci, zjednocujúci čas. Som rada, že sa nám podarilo dosiahnuť, že deti neutekajú od stola s posledným sústom, ale trezplivo v príjemnom rozhovore a pri rozprávaní školáckych vtipov čakajú, kým najmenšia sestrička porozhádza okolo seba aj posledné zvyšky kukurice. Niekoľkotýždňovým pozorovaním som dospela k záveru, že ak sa nám podarí pekne prežiť nedeľný obed, prežijeme radostne aj nedeľné popoludnie a večer vrátane večernej modlitby. Celý týždeň je takto zavŕšený v pohodovej atmosfére. V pondelok ráno sa do školy potom vstáva akosi jednoduchšie. ■

Autor: Pino Pellegrino | Preklad: vdb

Žiarit'

Bol raz jeden muzikant, ktorý hral na hudobný nástroj ako ozajstný umelec. Hudba tak uchvátila ľudí, že začali tancovať. Okolo šiel jeden hluchý človek, ktorý o hudbe nevedel nič, ale keď videl všetkých tých ľudí, s akým nadšením tancujú, aj on sa pustil do tanca.

Pohľad presvedčí viac než sluch.

O pedagogike sa popísalo milión papierov v miliónoch výtlačkoch. A predsa ľudstvo stále prešľapuje. Čo očakáva? Čaká na svedkov z mäsa a kostí, mužov činu a nie vetra. Potom sa pohne. Výchova nie je o rozprávaní. Je o živote, chce byť prežívaná.

Raz sa pobrala jedna matka, ustarostená o svoju dcéru, ktorá mala nepekny zvyk naphávať sa sladkosťami, ku Gándhímu. Úpenlivo ho prosila: „Mahátma, prosím ťa, porozprávaj sa ty s mojou dcérou a presvedč ju, aby prestala s týmto zlozvykom!“ Gándhí zostal chvíľu mlčky stáť v rozpakoch a potom povedal: „Prived' sem svoju dcéru o tri týždne, potom sa s ňou porozprávam, skôr nie!“

Žena odišla rozpačito, ale bez námietok. Vrátila sa, ako jej bolo povedané, o tri týždne a ťahala za sebou maškrtnú, nenásytnú dcéru.

Gándhí vzal dcéru bokom a prihováral sa jej v tichosti jednoducho a presvedčivo. Pokázal jej na škodlivé účinky, ktoré môže mať prílišné prejedanie sa sladkosťami. Odporúčal jej väčšiu striedmosť.

Matka sa mu poďakovala a pri rozlúčke sa spýtala: „Upokoj moju zvedavosť, Mahátma, a povedz mi, prečo si nepovedal tieto veci mojej dcére pred tromi týždňami?“

Gándhí pokojne odpovedal: „Pretože pred tromi týždňami som aj ja mal veľkú chuť na sladkosti!“ ■

Cholera či ebola – don Bosco a jeho synovia sú pripravení

Spracoval: Peter Jacko SDB | Foto: ANS

Písal sa rok 1854 (pred 160 rokmi). Koncom júla boli v Turíne hlásené prvé prípady cholery. Kráľ, kráľovná a kráľovský dvor opúšťali mesto v zatvorených vozoch. Epicentrom nákazy bola štvrť Borgo Dora niekoľko krokov od Valdocca. Tu v biednych domoch a chatrčiach sa tiesnili podvyživení prisťahovalci bez akejkoľvek hygieny. Za mesiac ochorelo 800 ľudí a 500 z nich zomrelo. Starosta mesta sa obrátil s prosbou na občanov, aby poskytli služby postihnutým a pomohli ich sústreďovať do lazaretov a tak zabránili šíreniu nákazy.

Bolo to 5. augusta 1854 na sviatok Panny Márie Snežnej, keď don Bosco prehovoril k chlapcom oratória: „Ak si všetci získate Božiu milosť a nespáchate ťažký hriech, ubezpečujem vás, že nik z vás nedostane cholera.“ Potom

tuácii v krajinách, ktoré sú postihnuté nákazou zákerného ochorenia ebola. Zároveň zverejnili informácie aj o tom, ako sa Saleziáni dona Bosca pracujúci v tejto oblasti snažia čeliť rozširovaniu tejto choroby a ako pomáhajú všetkým chorým.

V septembri vlády jednotlivých krajín – Guinea, Sierra Leone a Libéria – zverejnili údaje o počte postihnutých obyvateľov. Zatiaľ bolo zaregistrovaných približne 4 269 prípadov ochorenia. Z toho 2 288 ľudí tejto chorobe podľahlo. Libéria je aj naďalej najviac postihnutou krajinou. Nemocnice v tom čase potvrdili 2 192 chorých a ďalších 1 223 osôb už ebole podľahlo. Pracovníci organizácie Lekári bez hraníc sú však presvedčení, že počet nakazených osôb a počet úmrtí môže byť 2-4-krát väčší ako čísla, ktoré sa oficiálne udávajú.

sa na nich obrátil s prosbou: „Všetci ste počuli o starostovej výzve. Hľadajú sa dobrovoľníci, ktorí by išli ošetrovať postihnutých cholera. Ak sa dakto zo starších cíti na to, že by šiel so mnou do nemocníc a súkromných domov, urobili by sme dobrý a bohumilý skutok.“

Do večera sa prihlásilo štrnásť chlapcov. O pár dní si vynútilo dovoľenie pridať sa k tým prvým ďalších tridsať, hoci daktorí boli ešte veľmi malí. Začiatkom novembra začala cholera ustupovať. Od leta do jesene zaznamenali v meste 2 500 prípadov, 1 400 z nich umrelo. Z chlapcov dona Bosca neochorel nik.

Prešlo 160 rokov a podobný prípad s mnohými odvážnymi saleziánmi a skupinami mladých sa opakuje. Saleziánska provincia Západná Afrika prednedávnom informovala o si-

Všetky školy sú aj naďalej zatvorené. Žiaci a študenti nateraz zostávajú doma. Medzi ľuďmi sa už rozšíril panický strach z epidémie, preto sú veľmi utlmené všetky

obchodné aktivity aj všetky aktivity kultúrneho charakteru, takisto samotná solidarita medzi ľuďmi funguje len s veľkými obavami z nákazy.

Saleziáni v Libérii

Saleziáni v Libérii prijali pozvanie byť členmi špeciálnej krízovej katolíckej jednotky. 50 mladých saleziánskych animá-

sa nakazí niekto z rodiny, celá rodina bude izolovaná alebo že ich odvezú na nejaké pripravené miesta. Kvôli tomuto strachu často schovávajú mŕtve telá a nič nehlásia, aby nikto na to neprišiel, a snažia sa hneď presťahovať na iné miesto. A takto často rozširujú samotné ochorenie.

ebolu. V centre pracujú saleziáni, saleziáni spolupracovníci, sociálni asistenti i mnohí mladí. Prijímanie detí sa deje predovšetkým prostredníctvom programu „Don Bosco Fambul – Child Line“ v spolupráci s miestnym ministerstvom zdravotníctva. Saleziáni zároveň skúmajú možnosti, ako pokračovať vo výuke aj na diaľku. V Libérii a v Sierra Leone študuje

torov, kresťanov i moslimov, z Mládežníckeho centra Sean Deveraux v meste Monrovia založilo akčnú skupinu „Don Bosco & Dominik Savio“. Skupina organizuje rôzne aktivity v oblasti prevencie voči ebolu. Chodia rozprávať na námestia, organizujú informačné stretnutia a verejné predstavenia, rozdávali letáky a chudobným rodinám rozdávali potraviny a zdravotnícky materiál.

Z listu direktora saleziánskeho domu v Libérii Monrovia

V prvom rade ďakujem Pánovi za to, že všetkých nás zatiaľ ochránil od nákazy. Okrem iných úmyslov sa modlíme a aj vás prosíme o modlitbu, aby naša viera bola neochvejná, pretože aj naďalej veríme, že Kristus stojí po našom boku a že sme v jeho starostlivých rukách, hoci evidujem prípady nákazy čoraz bližšie k našej misii.

Bohužiaľ, ebola má tu stále nové obeť a každý deň registrujeme nových nakazených. Zdá sa, že pripravené priestory už nebudú stačiť. Situácia je dosť neprehľadná. Ľudia majú veľký strach. Neboja sa len samotnej nákazy, ale aj toho, že ak

Strach spôsobil aj to, že ľudia nedôverujú zdravotníctvu, či už súkromnému, alebo aj veľkým nemocniciam, ktoré boli kvôli tomu otvorené. Často sa boja dať sa ošetriť aj kvôli iným ochoreniam – malária, brušný týfus alebo jednoduchý kašeľ – a tak mnohí zomierajú aj na tieto choroby. V našej štvrti Matadi 70 % ľudí žije z každodennej jednoduchej práce pouličných predavačov. Len 30 % má nejaký murovaný domček. Majú len toľko, aby mali na jedlo. O dome a o nejakom hygienicky zdravom prostredí môžu len snívať. S najstaršími animátormi pokračujeme v našej službe. Informujeme ľudí, rozdávame hygienický materiál, spolupracujeme s lekáorskými organizáciami a hlavne pomáhame najchudobnejším rodinám.

Miestne úrady sa snažia premeniť jeden zo štadiónov mesta na dočasnú nemocnicu a centrum prijatia ľudí nakazených ebolou.

Sierra Leone

Saleziáni v Sierra Leone vytvorili dočasné krízové centrum na prijatie 60 detí, ktoré zostali sirotami po rodičoch, čo zomreli na

u saleziánov viac ako 8 000 študentov. Pre žiakov vyšších ročníkov sa rozbieha Rádio škola a taktiež sa začínajú využívať aj nové prostriedky používaním WhatsApp a Facebooku.

Naša slovenská saleziánska provincia nateraz dokázala uvoľniť z podpory darcov sumu 17 000 €. Tieto prostriedky boli zaslané priamo saleziánom do týchto krajín, ktorí s odvahou pomáhajú tým najviac postihnutým a zároveň pracujú aj na osвете a prevencii pred nákazou. Všetkých čitateľov prosíme o duchovnú podporu pre trpiacich a chorých ľudí i pre všetkých členov saleziánskej rodiny, ktorí priamo na mieste pracujú v prospech chorých. ■

SAVIO o. z.
Poslaním občianskeho združenia

SAVIO je podporovať misijné poslanie dona Bosca k chudobným, zvlášť mladým žijúcim v núdzi.

Odvážny salezián don František Sersen

Autor: Zlatko Kubanovič SDB | Foto: archív SDB

Don František Sersen právom patrí medzi najvýznamnejších slovenských saleziánov v prvej polovici 20. storočia. Aj jeho projekt, ktorým začal organizovať príchody slovenských chlapcov do Ríma a Genzana, prispel k tomu, že predstavení saleziánov sa rozhodli otvoriť v roku 1924 saleziánske dielo na Slovensku.

Mladý novokňaz František Sersen 6. januára 1926

František Sersen sa narodil 16. novembra 1894 v Špačinciach vo viadetnej rodine. Po skončení základnej školy pomáhal otcovi na gazdovstve. Ako 15-ročný odišiel na perifériu Viedne, kde pracoval u istého bohatého gazdu. Jedného dňa dostal od svojej nábožnej mamičky list, v ktorom sa ho pýta, či sa nechce stať kňazom. Ešte keď bol totiž doma, občas chodieval so svojou mamou do sirotinca do Trnavy a nosieval tam milodary. Tento sirotinec spravovali sestričky vincentky. Dozvedeli sa tam, že v Taliansku v meste Cavaglia saleziáni otvorili ústav aj pre starších mládencov, ktorí sa chcú stať kňazmi. Sersen však na matkinu žiadosť odpovedal negatívne.

Jeho mama ho po určitom čase znovu v liste vyzvala, aby prehodnotil svoje rozhodnutie. Po nejakom čase došlo k nedorozumeniu s domácou gazdinou, čo prispelo k tomu, že František sa rozhodol vrátiť domov. S rodičmi sa následne dohodol, že sa prihlási do tohto ústavu, ale že všetko musí zostať v tajnosti.

Spolu s mamou teda odišiel do Trnavy do sirotinca, kde ho istá sestrička preskúšala. Pravdepodobne sa musel tváriť príliš vážne, lebo sestrička ho povzbudila, aby bol trochu veselší, že don Bosco chce mať veselých chlapcov. Sestrička potom napísala žiadosť o prijatie donovi Karolovi Zafférimu, zakladateľovi tohto saleziánskeho ústavu v Cavaglia. Kým čakal na odpoveď, 8. septembra sa pri kolotoči na hodoch náhodne stretol s istým mládencom Jozefom Bokorom z Trakovíc (budúcim prvým slovenským saleziánskym provinciálom), ktorý sa ho nečakane opýtal: „Aj ty ideš do Talianska k saleziánom?“ Sersen sa trochu začervenal, dal vyhýbavú odpoveď a rýchlo sa stratil v dave.

Do saleziánskeho domu v Cavaglia prišiel vo výprave, ktorú viedol don Karol Zafféri v roku 1910. Noviciát si

Don František Sersen na púti s veriacimi na Svaté Hoře Příbram

robil v Ivrei v rokoch 1913 – 1914. Potom pokračoval v štúdiách na lýceu Val-

Občas chodieval s mamou do sirotinca do Trnavy a nosieval tam milodary.

salice, ktoré však v roku 1915 musel kvôli prvej svetovej vojne prerušiť. Bol prekladaný do rôznych saleziánskych domov, aby ho zachránili pred internovaním (Cagliari, Turín, Florencia, Caserta). Po skončení vojny ho najprv poslali do Frascati na Villa Sora a potom do Ríma na teologické štúdiá.

V Ríme klerik Sersen so súhlasom svojho provinciála spustil projekt, ktorým začal organizovať príchody slovenských chlapcov túžiacich stať sa saleziánmi. Títo mladíci boli umiestňovaní do saleziánskeho ústavu Sacro Cuore v Ríme a do neďalekého mestečka Genzano. Viacerí z nich sa saleziánmi stali, ako napríklad Silvester Taliga, Leonard Tikl, František Kvetan, Marcel Horniak, Jozef Stašo, Anton Kolarovič, Jozef Babiak, Jozef Schlosser a iní.

František Sersen dosiahol v Ríme aj doktorát z teológie na Gregoriánskej univerzite. Stal sa tak prvým slovenským sa-

leziánom, ktorý dosiahol titul ThDr. Vysvätený za kňaza bol v Lateránskej bazilike v roku 1926. Následne pôsobil na viacerých miestach: v Genzane, kde učil filozofiu (1926 – 1927), vo Vrábľoch (1927 – 1929), vo Sv. Beňadiku (1929 – 1930), v Šaštíne (1930 – 1931), znova vo Sv. Beňadiku (1931 – 1932) a opäť v Šaštíne (1932 – 1933). V roku 1933 bol vymenovaný za direktora saleziánskeho domu v Bratislave. No v tejto funkcii zostal iba rok, lebo už v nasledujúcom roku 1934 ho poslali za direktora domu v Šaštíne (1934 –

1936). Tu treba zvlášť vyzdvihnúť jeho aktívne a horlivé angažovanie sa na obnove Šaštínskej baziliky, ako aj niekdajšieho farského kostola na námestí, ktorý bol v minulosti premenený na sýpku.

Keď v roku 1936 zverili saleziánom v Trnave diecézny seminár a konvikt, don Sersen bol vymenovaný za jeho riaditeľa (1936 – 1942). Podobný osud ho čakal aj v roku 1946. Keď saleziáni v tomto roku založili vo Svätom Kríži (dnes Žiar nad Hronom) v bývalom historickom kaštieli, ktorý im dal k dispozícii banskobystrický biskup Andrej Škrábik, Vysokú teologickú školu, on sa tam stal profesorom morálnej teológie.

Po násilnom zrušení reholí bol František Sersen deportovaný a internovaný na rôznych miestach. Posledné roky života prežil v charitnom domove v Pezinku, kde aj v roku 1982 zomrel. Pochovaný je v Šaštíne.

Don František Sersen bol nepochybne výrazný, charizmatický a talentovaný človek s veľkými organizačnými schopnosťami, ktorému nechýbala odvaha a výdrž presadzovať dielo dona Bosca na Slovensku. ■

Po štyridsiatic rokoch sme nezačínali od nuly

90 požehnaných rokov (6)

Autor: rhasdb | Foto: archív SDB

V novembri 1989 sa zrútil komunistický režim v Československu a aj pre našu reholú nastalo nové obdobie. Vytúžené podmienky slobody nás nenašli na nule; to, čo bratia žili a sadili v tajnosti počas štyridsiatic rokov, mohlo teraz naplno rozkvitať. Jedno sme sa však učili nanovo: žiť a pracovať spoločne v komunitách, v ktorých sme počas totality žiť nemohli.

Prvé desaťročie, ba aj viac, sme reštaurovali, stavali, budovali, aby bolo kde bývať, žiť, modliť sa a stretávať s mladými, vychovávať ich. Vrátili sme sa do polozničeného domu v Šaštíne i na iných miestach: Kopánka v Trnave, Michalovce, Žilina, Miletičova a Trnávka v Bratislave. Pred likvidáciou reholí v roku 1950 sme mali trinásť živo fungujúcich domov. Hneď po roku 1989 ich „vyskočilo“ akoby

prade-Velkej, tam hneď v roku 1990 vznikol noviciát, kde sa až dodnes formujú mladí saleziáni. No aj stredná a staršia generácia bratov sa nanovo učila, ako žiť spoločne v komunitách.

V Šaštíne sme obnovili Gymnázium sv. Jána Bosca, v Žiline založili učňovskú školu, ponoviciát, v Bardejove na Poštárke sme začali pracovať s Rómami. Postupom rokov spolubratia misionári rozvíjali na ďalekej východnej Sibíri, v Aldane a v Jakutsku, dve diela pre tamojšiu mládež. Naši predstavení nám zverili tiež misiu v Baku, v hlavnom meste Azerbajdžanu.

Najviditeľnejšou našou činnosťou však boli stretká a rôzne podujatia pre mladých, ktoré spolubratia pripravovali v našich oratóriách a mládežníckych strediskách. Pripravili sme aj viackrát zopakované celoslovenské stretnutie mladých pod názvom Festa a od začiatku nechýbali pravidelné športové turnaje KAMA, ktoré sa zrodili tajne ešte počas posledných rokov komunizmu. V oblasti práce s mladými sa na celoslovenskej úrovni požehnane rozbehol aj projekt Škola pre animátorov.

V roku 1993 prijal službu provinciála vtedy už 72-ročný don Ernest Macák, veľká osobnosť našich slovenských saleziánskych dejín. Jeho zásluhou sa stabilizoval život komunit, a to bolo nevyhnutným základom pre rozvoj celého diela. V roku 1994 založil aj vydavateľstvo Don Bosco, ktoré prevzalo vydávanie kníh od dovtedajšieho katechetického strediska a tiež vydávanie časopisov pre mladých, ktoré sa zrodili v totalite – Svetlo a Čajka. Hneď po prevrate sme obnovili aj publikovanie časopisu o našom diele pod názvom Don Bosco dnes.

Budova bývalej fary v Poprade-Velkej, od roku 1991 noviciát saleziánov na Slovensku. Spočiatku popri budove ešte jazdila električka do Vysokých Tatier.

spod zeme rovno šestnásť. Vznikali totiž aj nové diela, kde sme predtým neboli: Prešov, Michalovce, Humenné, Bardejov, Košice, Poprad, Banská Bystrica...

Pán nám tiež požehnal mnoho nových mladých spolubratov, o ktorých sa treba starať, formovať ich. Od pána biskupa na Spiši sme dostali starú budovu fary v Po-

V apríli 1990 šli aj saleziáni a saleziánska mládež privítať do Vajnor pri Bratislave Svätého Otca Jána Pavla II.

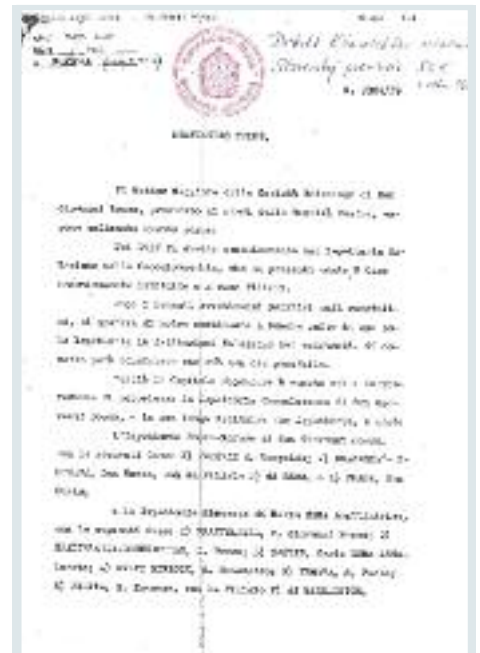
Na začiatku júla v roku 1995 sme s obrovskou vďakou a radosťou privítali v Šaštíne, tam, kde sa zrodilo saleziánske dielo na Slovensku, dnes už svätého pápeža Jána Pavla II. Bolo to ohromné zadostučinenie pre mnohých našich starkých spolubratov a vzpruha pre celú mladú generáciu.

Aj širšia saleziánska rodina sa v týchto rokoch ukázala ako veľmi životaschopná. Sestry saleziánky – Dcéry Márie Pomocnice tiež obnovili svoju činnosť, ktorú im štátna moc v roku 1950 zrušila. Počas obdobia totality však hojne vyrástli ďalšie dva konáre saleziánskeho stromu: Združenie saleziánov spolupracovníkov a sekulárny inštitút Dobrovoľníčky dona Bosca.

Priestor týchto riadkov nedovoľuje zhrnúť všetko, čím nás Boh obdaril počas týchto ostatných dvadsiatich piatich slobodných rokov. Saleziánska rodina sa 29. augusta tohto roka stretla v Šaštíne, aby ďakovala Pánovi a Panne Márii za 90 požehnaných rokov na Slovensku. Na inom mieste prinášame z tohto stretnutia fotoreportáž. Našich čitateľov, priateľov dona Bosca a podporovateľov jeho diela pod Tatrami na záver prosíme, aby sa aj naďalej za toto dielo modlili. Don Bosco, jeho reálny optimizmus a nezničiteľná viera, nádej a láska v Boha i v Pannu Máriu idú s nami! ■

V roku 1991 prišiel na Slovensko prvý raz nástupca dona Bosca. Hlavný predstavený saleziánov don Egidio Viganó navštívil Bratislavu i Košice. Foto je zo svätej omše v Bratislave-Trnávke z 19. apríla 1991. Don Viganó je v strede, vpravo od neho je vtedajší slovenský provinciál don Jozef Kaiser.

Slovenská provincia má 75 rokov

V pohnutých a smutných okolnostiach roku 1939 boli saleziánske domy na Slovensku ustanovené za samostatnú provinciu, vtedy nazývanú inšpektória. Dokument o jej zriadení – žiadosť hlavného predstaveného a potvrdenie vtedajšej kongregácie pre rehoľníkov vo Vatikáne zo dňa 14. decembra 1939 – výslovne hovorí, že sa myslelo, že „po ostatných politických udalostiach, ktoré sa udiali (v Československu – pozn. red.), bola nádej, že sa bude môcť pokračovať v podržaní jednoty saleziánskych inštitútov tam existujúcich v jednej inšpektorii (ktorá vznikla v roku 1935 – pozn. red.). No muselo sa konštatovať, že to nebolo možné. Preto hlavná kapitula prišla k rozhodnutiu zrušiť Československú inšpektóriu sv. Jána Bosca a namiesto nej ustanoviť dve inšpektórie, a teda: Inšpektóriu česko-moravskú sv. Jána Bosca (...) a Inšpektóriu slovenskú Najsvätejšej Márie Pomocnice s týmito domami: 1. Bratislava, sv. Jána Bosca; 2. Bratislava-Dornkappeln, D. Bosco; 3. Šaštín, Mária Sedembolestná; 4. Svätý Beňadik, S. Benedikt; 5. Trnava, sv. Pavol; 6. Žilina, sv. Tomáš s filiálkou 7. Michalovce.

250. výročie posviacky Baziliky Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne

Bol to veľmi požehnaný aj náročný rok

Spracoval: rhsdb | Foto: www.cestaplus.sk/Mária Jakušová

Môžeš nám predstaviť, aké všeliaké typy pútí, aké rôzne skupiny putovali počas tohto Roka Sedembolestnej do Šaštína?

K Sedembolestnej putovali pútnici, ktorí smerujú do Šaštína tradične aj po iné roky. Napríklad tí, čo prišli na Púť zaľúbených, Púť mužov, Púť motorkárov či Púť hasičov. Všetci títo merali svoje kroky na tradičné púte, ktoré organizujeme pravidelne. Svoje kroky smerovali na Záhorie aj pútnici na dve najväčšie púte počas roka (na Turičnú púť a na Hlavnú púť k Sedembolestnej, kde bolo tento rok až 50 000 účastníkov).

Ďalšou skupinou boli stovky nahlášených pútí z farností, rehoľných spoločenstiev i mnohé tematické púte (napríklad ženy a manželky, kresťanskí podnikatelia, včelári). A nesmieme zabudnúť ani na pútnikov, ktorí doputovali napríklad peši či na bicykloch, alebo historickým vláčikom. Skutočne, počas tohto Roka Sedembolestnej, ktorý ešte trvá, prišli do Šaštína desiatitisíce veriacich rôznych vekových skupín.

O krátke zhodnotenie Roka Sedembolestnej v Šaštíne sme poprosili rektora baziliky dona Jána Čverčka. Odpovedal nám na tri otázky.

Čo to znamenalo pre život v bazilike, ako vyzeral tento rok v porovnaní s predošlými rokmi?

Predovšetkým tu bolo omnoho, omnoho viac ľudí. Plné parkoviská, niekoľko skupín pútnikov počas dňa či desiatky dobrovoľníkov, ktorí pomáhali počas rôznych pútí. Im patrí veľká vďaka, lebo bez nich by sme to nezvládli. Napríklad na národnej púti pomáhalo spolu až 150 ľudí. Veríme, že za tým všetkým sú aj mnohé trápenia, ktoré pútnici odovzdali Sedembolestnej, no oveľa viac požehnaní, ktoré si zo Šaštína odniesli.

Bazilika Sedembolestnej je otvorená každý deň v roku, či je pracovný deň, alebo sviatok, preto nech je to aj pozvaním pre všetkých, ktorí ešte budú merať cestu do Šaštína.

Aký to bol rok pre teba ako rektora národnej svätyne, čo ti vzal a čo ti dal?

Bol to veľmi požehnaný a zároveň aj veľmi náročný rok. Spoznal som mnoho nových dobrých duší, ľudí ochotných pomôcť šíriť pravú mariánsku úctu. Osobitne som vďačný za osobné svedectvá o uzdravení vzťahov, rodín, ľudí, ktorí prišli k Sedembolestnej a zverili sa s takýmito zázrakmi aj nám a dovolili nám o nich svedčiť. Mnohí sa pýtajú, či sa zázraky dejú aj dnes. Bol to veľký Boží dar môcť odpovedať áno a pridať aj konkrétne svedectvo. Tento rok mi vzal veľa času na osobné stíšenie alebo na duchovnú potravu v takej podobe, na akú som bol v minulosti

viac zvyknutý, napríklad čítanie duchovnej literatúry. Priniesol mi však oveľa viac, najmä školu dôvery v Pána a v ochranu Panny Márie. ■

Sedem bolestí Panny Márie

7. Ježišovo telo ukladajú do hrobu
(Jn 19, 38 – 42)

Kým Peter a Judáš sa vyrovnávajú so zradou a apoštoli bojujú so strachom, Ježiša pochovávajú dvaja farizeji so ženami. Napriek zázrakom vzkriesenia, ktoré urobil, nikto neverí, že vstane z mŕtvych. Ani trojročná formácia a množstvo divov nestačili na to, aby apoštoli uverili v Ježišovo zmŕtvychvstanie. Tá, ktorá trpí najviac, ostáva vo svojej viere jediná proti všetkým. Keď kameň uzatvára Ježišov hrob, Máriino srdce prebodáva posledný meč bolesti.

Boleť matky sprevádzala Sedembolestnú počas celého jej života. Ona aj teraz dáva Bohu svoje ďalšie áno a je povolaná byť matkou Cirkvi. V tomto poslaní môže Mária naplno zúročiť všetko, čo sa vďaka bolesti naučila. Pre svoje nové deti sa stáva Útechou zarmútených, Posilou slabých, Pomocnicou opustených, Štítom nešťastných, Kotvou dôvery, Nádejou umierajúcich, Matkou dobrej rady, Pomocnicou kresťanov... A my k nej tento rok viac ako inokedy voláme – oroduj za nás.

/brat/

Programy pútí v Šaštíne nájdete na www.bazilika.sk.

Slová pre život

od Svätého Otca Františka

O kresťanskom živote

Ježiš neprestajne hovorí k ľuďom a miluje ľudí, miluje zástup až do takej miery, že tvrdí: „Tí, ktorí ma nasledujú, tento obrovský dav, sú moja matka a moji bratia.“ A ďalej vysvetľuje: „Sú to tí, čo počúvajú Božie slovo a uskutočňujú ho.“ Toto sú dve podmienky pre nasledovanie Ježiša: počúvať Božie slovo a uskutočňovať ho. Toto je kresťanský život, nič viac. Jednoduché, ľahké. Možno sme ho urobili trochu ťažším pre mnohé vysvetlenia, ktorým nikto nerozumie, ale kresťanský život je toto: Počúvať Božie slovo a uskutočňovať ho.

O láske

Láska sa nepozera na to, či má niekto škaredú tvár, alebo peknú, jednoducho miluje! Ježiš robí to isté: miluje a vyberá s láskou. A volí si všetkých! V jeho zozname nie je nikto dôležitejší – v úvodzovkách – podľa kritérií sveta. Sú to celkom obyčajní ľudia. Obyčajní ľudia, ale majú čosi spoločné, a to treba zdôrazniť u všetkých: sú hriešnikmi. Ježiš si vybral hriešnikov. Volí si hriešnikov.

O márnosti

Márnosť je ako cibuľa. Dnes odstrániš trochu márnosti, zajtra trochu a celý život budeš odstraňovať márnosť, aby si nad ňou zvíťazil. A nakoniec si spokojný: odstránil som márnosť, olúpал som cibuľu, ale na rukách ti zostane zápach. Prosme Pána o milosť, aby sme neboli márnomyseľní, aby sme boli pravdiví, s pravdou reality a evanjelia.

Foto: it.wikipedia.org

Poznajme dona Bosca cez večerné slovko

Svätý Otec – Pre Kristovho vikára

„Don Bosco dokazoval svoju vieru aj úctou, ktorú vždy prejavoval pápežovi. Neraz náročky zvedol rozhovor na túto tému, aby sa k tomu mohol vyjadriť. Viackrát som ho počul v rodinách, najmä v spoločnosti duchovných, obhajovať autoritu pápežov a ich neomylnosť, a to aj mnoho rokov predtým, než bola oficiálne uznaná. Keď zomieral, poveril monsignora Cagliera a kardinála Alimonda, ktorí ho prišli navštíviť a chystali sa do Ríma, aby uistili pápeža, že vždy sa usiloval podporovať autoritu Svätého Otca. (...) Videl som, že sa tešil vždy, keď sa niekto pekne vyjadril o Svätom Otcovi alebo mu prejavil úctu. Piovi IX. rozprával

o Patagónii a Svätý Otec dal najavo veľkú spokojnosť. Keď sa don Bosco vrátil z Ríma, počul som, akú má radosť, že mohol Svätého Otca potešiť.“

(don Giulio Barberis)

Don Bosco tvrdil, že kto chce žiť ako dobrý katolík, musí sa vyhýbať ľuďom, ktorí hovoria zle o náboženstve, o kňazoch a najmä o Svätom Otcovi, otcovi všetkých katolíkov. „Kto hovorí zle o svojom otcovi, toho treba považovať za ‚zlého syna‘.“

Dobrá noc!

Sebazaprenie – Polievka alebo omáčka?

„Na úroveň sebazaprenia, akú dosiahol don Bosco, poukazuje to, že

nikdy si nevšímal, čo mal na tanieri. Po obede často nevedel povedať, aké jedlá boli servírované. V San Benigno mu raz priniesli na stôl omáčku s lyžičkou vnútri. Don Bosco spokojne všetko zjedol, kým my sme sa s obdivom usmievali a pozorovali ho, ako ani nezbadal, že to nebola polievka. Až neskôr, keď nás uvidel smiať sa, upozornili sme ho, že polievku zjedol už predtým.“

(don Giulio Barberis)

„Umfŕtvujte sa v malých veciach, aby ste to zvládli, aj keď to budete musieť robiť vo veľkých.“ Sám don Bosco to tak robil, keď venoval len malú pozornosť jedlu.

Dobrá noc!

Ďakujeme vám, naši dobrodinci!

Kto sa srdečne zapája do diela dona Bosca, toho Panna Mária Pomocnica s veľkou radosťou zahŕňa potrebnými milosťami.

Všetkým vám, našim dobrodincom, ktorí svojimi finančnými príspevkami, obetami a modlitbami podporujete saleziánske dielo na Slovensku i časopis Don Bosco dnes, vyjadrujeme úprimnú vďačnosť a uisťujeme vás o modlitbách.

Duchovne sa s vami spájame každú sobotu, keď za vás slúžime svätú omšu, a pamätáme na vás v modlitbe.

Nech vám Panna Mária Pomocnica udelí s veľkou radosťou svoje štedré milosti!

Z knihy Don Bosco – Mysliťenky na dobrú noc, vydavateľstvo Don Bosco 2014